

DOKA

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

www.doka.org.tr

Ocak - Haziran 2022

47
Sayı

Trabzon'un Boztepe Mahallesi'nde
kente hakim noktada yer alan ve iki teras üzerine inşa edilen
Kızlar Manastırı ziyaretçilerini bekliyor...

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI
EASTERN BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

DOĞRU - OBJEKTİF - KARARLI ADIMLAR

www.doka.org.tr

Adına İmtiyaz Sahibi

Onur ADIYAMAN
Genel Sekreter

Genel Koordinatör

Mehmet Akif ERASLAN

Genel Yayın Yönetmeni

Hakan BAHÇEKAPILI

Yazı İşleri Sorumlusu

Ahmet YEŞİLÇİÇEK

Görsel Tasarım

Emine GÜLERYÜZ

Gazipaşa Mah. Nemlioğlu Sk. Taksim Yokuşu Vakıf İşhanı No:3 TRABZON

Tel : 444 82 90 Fax: 0462 455 40 88

Hamsiköy Sütlacı / Trabzon

Türkiye'de Yerleşim Sistemleri Çalışmalarında Yeni Dönem

Onur ADIYAMAN

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

6-9

10-15

Artvin - Şavşat/Tepeköy
Geleneksel Yaşam Kültürü
Müzesi

16-19

Ordu/Ünye
Ünye Belediyesi Yaşayan
Kültürel Miras Müzesi

MÜZELERİMİZ

COĞRAFİ TESCİLLİ ÜRÜNLERİMİZ

22-25

Kelkit Ketesi

26-29

Kelkit Şeker Fasulyesi

30-33

Kelkit Zilli Kilimi

34-37

Şebinkarahisar Karadutu

KADIN MUHTARLARLA RÖPORTAJ

Artvin'in Merkez
Çayağzı Mahallesi Muhtarı
Filiz DEDE

40-41

Giresun'un Merkez İlçesi
Hacı Hüseyin Mahallesi Muhtarı
İpek CAN

42-43

Gümüşhane
Güvercinlik Köyü Muhtarı
Aysel Semra ÇOBAN

44-45

Ordu'nun Ünye İlçesi
Orta Yılmazlar Mahallesi Muhtarı
Seyhan İHTİYAR

46-47

Rize/ Ardeşen İlçesi
Elmalık Mahallesi Muhtarı
Meyrem TERZİBAŞ

48-49

Trabzon Maçka İlçesi
Ortaköy Mahallesi Muhtarı
Elif KAYA

50-51

52-59

Yöresel Tatlarıyla ve Doğal Güzellikleriyle
Akkuş

60-67

Trabzon'un Batıya Açılan Yüzü
Beşikdüzü

AB PROJELERİ

Karadeniz Havzasında
Sınır Ötesi İşbirliği
Programı

68-75

Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler
Ağı Projesi (BS GIN)

76-81

- DOKA Yönetim Kurulu Toplantısı Ordu'da Yapıldı
- Yeşil Mutabakat İl Çalıştayları Tamamlandı
- Yer-Sis 6 İlde Anlatıldı
- Kadınlar Dokuyor Projesi ile İş Sahibi Oldular
- Genel Müdür Yeniçeri Gümüşhane'de Uygulanan DOKA ve DOKAP Projelerini İnceledi
- Uluslararası Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi Gerçekleştirildi
- Coğrafi İşaretli Ürünler Tır'ı Tanıtım Yaptı.
- Teşvikle Kuruldu 50 Ülkeye İhracat Yapıyor

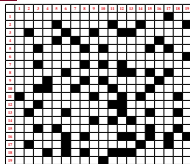
83-93

HABERLER

94-96

BİL BAKALIM

98-99

BASINDA DOKA

Rize Baston Ekmeği

Rize Baston Ekmeği

Onur ADIYAMAN

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

Genel Sekreterin Kaleminden...

Türkiye’de Yerleşim Sistemleri Çalışmalarında Yeni Dönem

Günümüz dünyasında hızla artan nüfus, tükenen kaynaklar ve kır-kent bağlamında değişen dengeler sebebiyle yerleşim birimleri arası gelişmişlik farkları kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu gelişmişlik farklarının yerleşim birimleri üzerinde de etkilerini gözlemlemek mümkündür. Kır-kent dengesinde yaşanan değişimler ve vatandaşın sosyal, ekonomik ve kültürel servislere kolay ulaşma eğilimi sebebiyle yerleşim yerleri arasında, kimi daha fazla kimi daha az olmak üzere, çeşitli etkileşimler yaşanmaktadır. Gelişmelere uygun, sürdürülebilir ve verimli politikaların üretilmesi açısından kapsamlı bir analiz ve rapor çalışması gerekmektedir.

Küresel ölçekte yaşanan değişimlerin yanında Türkiye’de de kır-kent geçirgenliğini etkileyen çeşitli gelişmeler yaşanmıştır. Bu gelişmelerin yanı sıra 2014 yılı Mart ayında 6360 sayılı kanun ile Büyükşehir Belediye statüsü kazanan 30 il için, il sınırları içerisinde yer alan köylerin mahalle statüsü kazanması sonrası, yerleşim birimlerine dair tanımlarda ve bu birimler üzerinde geliştirilecek politikalarda değişim ihtiyacı doğmuştur. Yaşanan bu gelişmeleri doğru yönlendirebilmek, ulusal düzeyde bölgesel gelişme politikalarını ortaya koymak ve kalkınma planları ile bölgesel plan ve politikalar arasında uyumu sağlamak amacıyla 2013 yılında çalışmalarına başlanan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi-BGUS (2014-2023) hazırlanmıştır.

2019 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından “Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Çalışması (YER-SİS)” projesi başlatılmış ve Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda titizlikle sürdürülen çalışmalar 2020 yılı itibariyle tamamlanmıştır.

Yerleşim birimleri üzerinde geliştirilecek politikalar için karar alıcıların başvurduğu bir kaynak olan BGUS, politikaların sağlam bir temele oturtulması ve sürdürülebilirliği açısından son derece önemlidir.

BGUS'ta nüfusun ve ekonomik faaliyetlerin şehirlerde yığılma eğiliminin, ekonomik verimliliğin ve rekabet gücünün artmasına katkıda bulunduğu ve önümüzdeki dönemde sürmesi beklenen bu eğilimle birlikte, özellikle metropollerde ve bölgesel merkezlerde aşırı nüfus ve sanayi yığılmasına bağlı olarak trafik sıkışıklığı, sosyal sorunlar, çevre kirliliği, artan arsa ve altyapı maliyetleri gibi risklerin mevcut olduğu belirtilmiştir. Yerleşim birimleri arasında gelişen yeni sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkileri belirlemesi ve BGUS'ta belirtilen riskleri azaltacak çalışmalarda bir rehber olması açısından 2019 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından "Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Çalışması (YER-SİS)" projesi başlatılmış ve Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda titizlikle sürdürülen çalışmalar 2020 yılı itibarıyla tamamlanmıştır.

2020 yılında tamamlanan YER-SİS çalışmasının

öncesinde, Türkiye'de yerleşim sistemleri konusunda ilk çalışma 1982 yılında yapılmıştır. Aradan geçen 40 yıl sonrasında yerleşim yapıları arasında hızla değişen ilişkiler yeni

bir çalışmaya olan ihtiyacı ortaya koymuştur. 1982 yılında 67 il merkezi 572 ilçe merkezi ve 35.977 köy, belde ve kırsal mahalleyi (bucaklar da dâhil edilmiştir) kapsayacak şekilde yapılan çalışma 2020 yılında 81 il merkezi 973 ilçe merkezi ve 37.036 köy, belde ve kırsal mahalleyi kapsayacak şekilde tamamlanmıştır.

YER-SİS çalışması ile Türkiye'deki yerleşim sistemlerinin mevcut durumu ile yerleşimler arası hiyerarşik ve hiyerarşik olmayan ilişkilerin yeni dinamikler ve teoriler çerçevesinde tanımlaması ve Türkiye'deki yerleşim sistemlerinin hiyerarşik ve hiyerarşik olmayan ilişkilerinin, merkezi yer ve ağ teorilerini bir arada kullanan hibrit bir yaklaşımla ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Çalışma kapsamında yerleşim birimleri arası ilişkiler genel geçer tanımların ötesinde, idari sınırlardan bağımsız değerlendirilmiştir. Bu kapsamda bazı yerleşim yerlerinin sınırlarını aşan etki alanları ortaya konmuş ve il, ilçe, köy, mahalle ve beldeler arasındaki insan akışı, hizmet akışı ve mali akış ile nüfus büyüklüğü, eğitim ve sağlık kapasiteleri, işyeri sayısı gibi veriler ilişkilendirilmiş ve bu ilişkiler çeşitli analiz yöntemleri yardımıyla ortaya çıkarılmıştır.

Söz konusu çalışma ile yerleşim birimlerinin özelliklerinin tanımlanması, sektörel ve bölgesel faaliyetlerin belirlenmesi sonrası yerleşim birimleri arası ilişkilerin geliştirilmesi ve kırsal alanların, görece küçük yerleşim birimlerinin hizmet alma potansiyellerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte yerleşim birimleri arası gelişmişlik farklarının da azaltılmasına ve hizmetlere ulaşımında fırsat eşitliğine katkı sağlanması nihai hedeflerdendir. Bu tür bir çalışmanın şehirlerin karar alıcı mekanizmalarının politika oluşturması noktasında sağlayacağı kolaylığın yanı sıra çalışmanın çıktıları bölge planları için de son derece önemli bir altlık oluşturacaktır.

Kalkınma ajanslarının en önemli strateji belgelerinden olan ve katılımcılık, şeffaflık, sürdürülebilirlik, hesap verebilirlik, hakkaniyet, ortaklık ve sahiplenme ilkeleriyle hazırlanan bölge planları bölgenin sosyo-ekonomik kalkınmasını sağlamak amacıyla ulusal düzeyde üretilen plan, politika ve stratejiler ile yerelde yürütülecek faaliyetler arasındaki ilişkiyi tanımlayan bir belge niteliğindedir. Yeni dönem bölge planının hazırlık sürecinde geçmiş dönem bölge planı mevcut veriler ışığında değerlendirilecek, yine bu veriler ışığında gelecek dönem stratejileri belirlenecektir. Bu bağlamda yerleşim birimlerine ait en kapsamlı ve güncel verilerin elde edilebildiği YER-SİS Doğu Karadeniz Bölgesi için hazırlanacak yeni bölge planında da elde edilecek veriler bağlamında yol gösterici olacaktır.

Yalnızca bölge planının hazırlık sürecinde değil, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde gerek Ajansımızca gerekse de paydaşlarca hazırlanacak strateji belgelerinde ilgili verilerin kullanılması için tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları yürütülmüştür. İllerimizde sayın valilerimizin önderliğinde gerçekleştirilen İl koordinasyon kurulu toplantılarında tanıtımı yapılan YER-SİS çalışmasının ilerleyen dönemlerde de kul lanımının yaygınlaştırılması için Ajansımız gereken desteği vermeye devam edecektir.

YER-SİS çalışması ile Türkiye'deki yerleşim sistemlerinin hiyerarşik ve hiyerarşik olmayan ilişkilerinin, merkezi yer ve ağ teorilerini bir arada kullanan hibrit bir yaklaşımla ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Şavşat/Tepeköy

Geleneksel Yaşam Kültürü Müzesi

Geçmişte geleneksel yaşam kültüründe yer alan ancak köyden kente göç, teknolojik gelişmeler veya başka nedenlerle kaybolmaya yüz tutan geleneksel yaşam kültürü eşyalarının ve kültürel değerlerin müzede sergilenerek yaşatılması, genç nesillere ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla 13 Haziran 2015 tarihinde kurulan müze hakkında Artvin Yaşam Eğitim ve Kültür Derneği Başkanı **Orhan SEVİM**'den detayları öğrendik.

Başkanlığını yürüttüğünüz Artvin Yaşam Eğitim ve Kültür Derneği hakkında bilgi verir misiniz?

Derneğimizi 2013 yılında kurduk. Artvin’de kurulda ancak Artvin’deki Tepeköylüler aracılığıyla kurulmuştur. Dernekte 17 üyemiz mevcuttur. Derneğimizin kısa adı AYEK-DER’dir. Yaşam, çevre, kültür, turizm, eğitim, demokrasi ve insan hakları ve hayat boyu öğrenme faaliyetlerini etkinleştirmek ve geliştirmek; ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak çeşitli faaliyetlerde bulunmak amacıyla kurulan derneğimiz, kültür ve çevre öncelikli projelere odaklanmıştır.

11

Müzenin tarihçesi hakkında bizleri bilgilendirir misiniz? Müzeyi kurarken neleri amaçladınız?

Yukarıda bahsettiğim derneğimizin özünde yaşam, eğitim ve kültür olduğu için ne yapabiliriz diye düşünürken köyümüzdeki atıl vaziyetteki okulumuzu işler hale getirme fikri gelişti. Bu amaçla, İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı’nın 2014 yılı birinci dönem teklif çağrısına proje sunduk. 2014-M-095 numaralı projemiz kabul edildi ve hayata geçirilmiştir.

Proje kapsamında, öğrenci azlığı nedeniyle kapalı olan Tepeköy’deki okul binasının tadilatı yapılarak, gerekli düzenlemeler yapılmış ve 200 m²’lik kapalı alana sahip bölümü müzeye dönüştürülmüştür. 13 Haziran 2015 tarihinde de Şavşat Tepeköy Geleneksel Yaşam Kültürü Müzesi adıyla ziyarete açılmıştır.

Eskileri sökülerek yerine yenileri yapılan köy evlerinde kullanım dışı kalarak kırılan, atılan, yakılan ve yok olan ve böylece kaybolmaya yüz tutan geleneksel yaşam kültürü eserlerini, eşyalarını toplayarak bu müzede sergilemek suretiyle genç ve gelecek kuşaklara aktarmak amaçlanmıştır.

Proje kapsamında neler yapıldı?

Yörede özellikle seksenli yıllardan itibaren hızlanan göçe bağlı olarak bilhassa genç nüfus azalmış ve bunun sonucunda köydeki ortaokul ve akabinde ilkokul öğrenci azlığı nedeniyle kapanmıştır. Köyün merkezinde bulunan ilkokul binası kapandıktan sonra boş ve bakımsız kalmış, harabeye dönme tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır.

Projeye bize verilen yaklaşık 63 bin TL'lik bütçeyle tadilatla okulun bütün duvarları kazınarak yeniden saten alçı ve boya yapılmış, asma tavan yapılarak aydınlatma ve elektrik tesisatı yenilenmiş, zemin ve çatı onarılmış, dış duvarlardan ön cephe taş kaplama yapılarak duvarlar boyanmıştır. Proje ile kapalı olduğu için atıl durumda kalan bu okul binası bir harabeye dönmekten kurtarılmıştır.

Müzedeki sergilenen eserler nasıl toplandı? İlginç eserlerden örnek verebilir misiniz? Eserlerin yaşları hakkında bilgi verir misiniz?

Müzedeki sergilenen eserler aslında Anadolu'nun hemen her yerinde kullanılan birçok eşya ile benzerlik göstermektedir. Bu nedenle müze sadece yöre halkının değil, aynı zamanda Anadolu kültürünün hizmetinde bir müze olmuş ve sadece yöre halkının değil ziyaret eden herkesin beğenisini kazanmıştır.

Sergilenen eserler arasında ilginç olanlar arasında toprak kapları örnek gösterebilirim. Kalbur, elek gibi ağaçtan yapılan malzemeler görülmeye değerdir. Süt makineleri, tarlaları sürmek için kullanılan tarımsal aletler çok eskidir. 1700'li yıllarda kullanılan el rendesi görülmesi gereken bir eserdir.

Müzede sergilenen eserler nasıl toplandı? Bu eserlerin sizce önemi nedir?

Müzemiz, geleneksel yaşam kültürünü genç ve gelecek kuşaklara aktarmak ve kaybolmaya yüz tutan eserlerle değerlerimizi yaşatmak amacıyla kurulmuştur. Geçmişte yöre halkının hayatını idame ettirmek için kullandığı yaşam gereçleri ve hatta yaşamlarının ayrılmaz unsurları olan fakat günümüzde yeniliğe yenik düşerek, kullanım alanını daha yeni teknolojilerle üretilen çeşitli araçlara terk etmek zorunda kalıp kaybolan, kaybolmaya yüz tutan beş yüzden fazla eşyanın sergilendiği bir müzedir.

Eserlerimizin tamamı bağış yoluyla toplanmıştır. Gençlerin ve gelecek kuşakların bu zorlu coğrafyada geçmişin zor şartlarında geçinmek için atasının dedesinin yaşadıklarını anlamasına katkı sağlayan bir müzeye bağış yapan herkesin kayıtları mevcuttur. Bütün eserler kişilerin adıyla sergilenmektedir.

Müzede sergilenen eşyaların büyük bir kısmı yörede yaşayan insanların kendi ürettiği eşyalardır. Zaten Tepeköy geçmişte alimlerin yetiştiği, ustaların zanaatkarların çok olduğu, yörenin ve bilhassa civar köylerin cazibe merkezi olan bir köydür. Özellikle demircilik, terzilik, marangozluk, ahşap bina yapı ustalığı, değirmen ve değirmen taşı ustalığı çok gelişmiştir. Bu alanlarda kullanılan her türlü eşya müzemizde sergilenmektedir.

Müzede sergilenen eserlerin tamamı yöre halkı tarafından bağışlanmıştır. Projenin başında köy halkının katılımıyla yapılan proje başlangıç toplantısında müzenin kuruluş amacı anlatılmış, evlerde kullanım alanını kaybeden eserlerin müzede bağışlayan kişinin adıyla sergileneceği duyurulmuş ve köy halkı projeyi desteklemiştir. Müzede sergilenen eşyaların bir kısmı proje ekibi tarafından kapı kapı dolaşarak toplanmış, bir kısmı da köye halkı tarafından getirilerek müzeye bağışlanmıştır.

Geçmişte yörede kullanılan çeşitli tarım ve hayvancılık aletleri, bir orman köyü olan köyde ormancılık ve ahşap işlerinde kullanılan aletler, çok sayıda el yapımı marangoz aletleri, ahşap, toprak ve bakır ana malzemeli çeşitli mutfak malzemeleri, dokumacılıkta kullanılan tezgâh ve malzemeler, demirci ustalarının ve terzilerin kullandığı çeşitli malzemeler, el dokuma kilimler ve kıyafetler müzede sergilenen başlıca eserler olarak sayılabilir.

13

Gelen eserlerin hepsi müzede sergileniyor mu? Vatandaşlarımızca getirilen eserlerin değerlendirmesi nasıl yapılmaktadır?

Temel felsefemiz seçme yönündeydi. Vatandaşın da getirdiği eseri geri çevirmek istemedik. Aynı eser türünden olanları da kabul ettik. Tespitlerimize göre halen vatandaşlarımızın elinde bize gelmesi gereken eserler vardır. Bize gelen eserlerin tamamı müzede sergilenmektedir.

Ziyaretçi sayıları hakkında bilgi verir misiniz?

Şavşat yöresinin tek müzesidir ve oldukça fazla ilgi görmektedir. Yılda yaklaşık 2500'ün üzerinde kişi müzemizi ziyaret etmektedir. Açıldıktan sonra ziyaretçilerin yoğun ilgisine mazhar olan müzede beş yüzden fazla yöredeki geleneksel yaşamı yansıtan eşya sergilenmektedir.

Sakin şehir (Cittaslow) ünvanlı Şavşat yöresinde, tabiat güzellikleri, zengin fauna ve florası, dikkat çeken kendine mahsus ahşap yapı yöresel mimarisi, organik üretim, tarihi ve kültür yapısı gibi öne çıkan sebeplerle son yıllarda sürekli artan bir turizm hareketi gözlenmektedir. Şavşat yöresinde turizm hareketliliğine bağlı ortaya çıkan talebi karşılamak üzere son yıllarda butik oteller, ahşap bungalov konaklama tesisleri ve yıldızlı otellerin sayısı her geçen gün artmaktadır.

Müzemiz de hem bölgeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistler hem de gurbetçiler tarafından ziyaret edilmektedir. Ziyaretçilerden herhangi bir giriş ücreti alınmamaktadır.

Yörede geleneksel yaşam kültüründeki önemli unsurları barındıran ve ziyaretçilerin ilgisini çeken müzenin geleneksel yaşam kültürünün genç ve gelecek kuşaklara aktarılmasında çok

önemli bir rolü olduğu gözlemlenmektedir. Ziyaretçiler tarafından son derece olumlu geri dönüşler alıyoruz. Bu durum ziyaretçilerin ifadelerinden ve müze defterine yazdıklarından da anlaşılmaktadır. Hatta Japonya'dan müzemizi ziyaret eden iki Japon vatandaş anı defterine Japonca not düşmüşlerdir. Bununla da gurur duyuyoruz.

Doğu Karadeniz kültür envanterinde de yer alan müzemiz üniversitelerde sosyal bilimcilerin, sanat ve tasarım akademisyenlerinin ilgisini çekmekte müzemiz akademik çalışmalara ve makalelere konu olmaktadır. Ardahan Üniversitesinden birkaç öğretim görevlisi gelerek burada çalışma yaptılar.

Müzeyi sanal ortamda ziyaret etmek edilebiliyor mu?

Müzede tüm sergi salonlarında cep telefonlarına indirilen bir ara yüzle herkesin izleyebildiği canlı yayın kameraları mevcuttur.

Derneğimizin www.ayekder.com adresli web sitesinden müze ile ilgili dosyalara, youtube kanalı ve sosyal medya hesaplarına ulaşılabilir.

Müzeler kendi içlerinde arkeoloji, tarih, güzel sanatlar, açık hava ve etnografya gibi türlere ayrılmaktadır. Müzeniz de etnografya alanında hizmet veren bir müzedir. Sizce müzelerin ve özelde de etnografya müzelerinin önemi nedir? Buna yönelik neler söylemek istersiniz?

Kültür çok önemli bir olgudur. Bu köyden olup ta üniversite okumak için köyden ayrılmış gençlerimiz gelip burayı ziyaret ettiklerinde sergilenen malzemelerin hiçbirisini tanımıyorlar. Müzeyi gezdiklerinde insanların bir zamanlar hangi coğrafyada, hangi şartlarda ve hangi kültürde yaşadıklarını öğrenme şansını yakalar.

Müzenin ve köyünüzün tanıtımı adına yürüttüğünüz diğer faaliyetler nelerdir?

Müze projesine paralel olarak geleneksel köy hayatında yaşanmış hikayeleri yazıya geçirmek, bir kitapta toplayarak genç ve gelecek nesillere aktarmak üzere pandemi sürecinde sokağa çıkma ve seyahat kısıtı olduğu günlerde bir yarışma düzenlenerek yüzden fazla hikaye derlenmiş ve “Yaşanmış Hikâyelerle Şavşat Tepeköy Geleneksel Köy Hayatı” adlı kitap yayımlanmıştır.

Müze projesi olukça ilgi görmüş, çeşitli TV ve radyo programlarına konu olmuş, yörede ve hatta başka şehirlerde örnek alınarak benzer müzelerin kurulmasına ilham kaynağı olmuştur.

Yine derneğimiz tarafından halen devam etmekte olan bir müze kataloğu çalışması yapılmaktadır. Katalogda müzede sergilenen her eserin tanıtımı ve fotoğrafları yer alacaktır. Ayrıca müze ziyaretçilerinin ürün tanıtım kartı üzerindeki kare kodu akıllı telefonlarına okutarak web sitesindeki ürün tanıtım metnine ulaşmaları sağlanacaktır.

Ünye Belediyesi

Yaşayan Kültürel Miras Müzesi

Türkiye'de 4'üncü, Karadeniz'de ilk olan ve aynı zamanda Türkiye'de UNESCO logosunu kullanmaya yetkili tek müze olma özelliğini taşıyan ziyaretçilerine geçmişe yolculuk yaptıran "Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi" hakkında Ünye Belediye Başkanı **Hüseyin TAVLI**'dan detayları öğrendik.

Müzenin tarihçesi hakkında bizleri bilgilendirir misiniz? Bu müzenin kurulma amacı nedir?

Ünye'nin Merkez Hamidiye Mahallesi, Hacı Emin Caddesi yokuşunda bulunan Yaşayan Kültürel Miras Müzesi, 24 Mayıs 2013 tarihinde "Müze Ev" adıyla hizmete açılmıştır. Yörede "Kaptan Evi" olarak bilinmektedir. Restorasyon sırasında ocaklık taşlarının birinin üzerinde bulunan 1759 yılı (Hicri-1176) yazısından hareketle 2,5 asırlık bir geçmiş olduğu tahmin edilmektedir. Evin bulunduğu alan 175 m², bahçesi 621 m² toplam 796 m²'dir.

Kurulma amaçlarımız arasında Ünye ve çevresinin somut ve yaşayan kültürel mirasını korumak ve gelecek nesillere aktarılırken sürdürülebilir çalışmalar yapmak, kent belleğinin korunmasını ve yaşatılmasını sağlamak ve kültürel miras bilincinin sürdürülebilirliğini sağlamayı sayabiliriz.

Müzede sergilenen eserler nelerdir? Gelen ziyaretçilere ne gibi hizmetler sunuluyor?

Müze'de deneyime dayalı bir sergileme yöntemi kullanılmaktadır. Somut eşyalardan ziyade, ziyaretçiler kültürel mirası "yaşayarak" müzeyi geziyor. Müze bahçesinde seksek oynuyor, gösteri sanatları odasında perde arkasına geçip karagöz oynatıyor, el sanatları odasında ıhlamur baskı ve ebru sanatını icra ediyor, müzenin üst katında sözlü kültüre ait örnekler (masallar, türkülerin hikâyeleri, yöredeki atasözü ve deyimler, mutfak kültürü vb.) dinliyor. Yani ziyaretçi heybesinde taşıdığı hayat tecrübesini hem aktarıyor, hem de yeni bilgiler öğreniyor.

Müzeye sergilenen eserler nasıl toplandı? İlginç eserlerden örnek verebilir misiniz?

Eserler bağış yoluyla toplandı. Örneğin ikili maltız taşı araçlar park etmesin diye kullanılırken, müzede kültürel miras olarak sergilenmeye başladı. Satın alma yoluyla da bazı eserler müzeye kazandırıldı.

Müzenin tanıtımı adına yürüttüğünüz diğer faaliyetleri anlatır mısınız?

Yaşayan Kültürel Miras Müzesi'nin ilginç, farklı ve ilgi çekici olmasından dolayı, bazı belediyeler ve kamu kurum kuruluşlarının düzenlemiş olduğu programlara davet ediyoruz. Diğer taraftan belediyelerin katıldığı fuarlar ve organizasyonlarda müzede yapılan etkinliklerden bazıları yapılmaktadır. Bu tanıtım organizasyonlarında kurulan stant müzeden esinlenerek oluşturulmuştur.

Bu tür müzelerin sizce önemi nedir?

Yaşayan Kültürel Miras Müzeleri, ziyaretçilerine etkin katılım, ilgi çekici etkinlikler, unutulmaya yüz tutmuş kültürel miraslarımızı deneyimleme imkânı sunmaktadır. Klasik müzeciliğin sergileme, koruma ve arşivleme hizmetlerinin haricinde iletişimsel ve eğitimsel işleviyle onu diğer müzelerden ayrı kılıyor.

19. Yüzyıl Klasik Osmanlı Mimarisi'nin özelliklerini taşıyan müzemiz 2009 yılında kamulaştırılmıştır. 2013 yılında da restorasyonu tamamlanmıştır. Somut olmayan kültürel mirasımızın yaşatılması, turizm potansiyelinin artırılması amaçları ile Yaşayan Kültürel Miras Müzesine dönüştürülmüştür. Müze içerisinde Ünye'de geçmişe dönük sosyal ve kültürel hayatın içerisindeki yaşanmışlıkların, ritüellerin anlatıldığı bir sergi alanımız mevcuttur. Geçmişte yapılan sohbetlerin aynı zamanda da deyimlerin de hikayeleştirilmiş şekliyle sunulduğu bir müzedir.

Buraya gelindiğinde geçmişimizle alakalı, şehrimizle alakalı kültürel değerlerin ve aynı zamanda sohbet ve muhabbetin olduğu, geçmişin güzelce yaşatıldığı bir ortamı özleyenlerin uğrak yeridir.

Ünye ilçemiz geçmişte medreseler ve kadınlar şehriydi. Hem eğitimin hem de kültürel değerlerin ortaya çıktığı kıymetli bir şehrimiz olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Ünye'nin destinasyon noktası olan Kadınlar Yokuşu üzerinde bulunan müzemize ziyaretçilerimizi bekliyoruz.

Müzeyi ziyaret edenlere ne gibi hizmetler sunuyorsunuz? Müzeyi genelde kimler ziyaret ediyor?

Her yaş grubundan ziyaretçilerimiz var ancak okul grupları daha çok ziyaret ediyor. Müzeler aynı zamanda duvarsız sınıflardır. Informal eğitim kurumlarına örnek verin diye sorsanız belki de akla ilk gelen cevap müzelerdir. Geleneksel sokak oyunlarından, gösteri sanatlarına, masallardan el sanatlarına kadar pek çok aktiviteyi ziyaretçilerle beraber gerçekleştiriyoruz.

Ziyaretçilerin görüş, öneri veya şikâyetleri oluyor mu?

Genelde ilk defa böylesine farklı bir müzeye geldiklerini, müzenin o sıkıcı yüzünün daha eğlenceli bir hale getirilmesi yönünde memnuniyetlerini ifade ediyor.

Bu müzeyi Ünye turizmi için bir destinasyon noktası diyebilir miyiz?

Evet. Müze zaten kültür yolu güzergâhı noktasındaki duraklardan biridir. Tripadvisor gibi uygulamalarda ilk sırayı müzemiz almaktadır.

Müze içerisinde yer alan anı defterinde diğer dillerden notlar var mı? İlginç olanlarını paylaşır mısınız?

Mesela Avustralya'dan gelen bir çift vardı. Gösteri sanatları odasında Karagöz'ü görünce aslında gölge tiyatrosunu Çin kaynaklarında okuduğunu fakat hiç görmediğini söylemişti. Burada da yaşadığı deneyimi hiçbir zaman unutmayacağını söylemişti.

Fransa'da gelen bir aile vardı. Onlara tentürük (topaç) çevirmiştik. Bu oyunun aynısının Fransa'da da olduğunu fakat çocukken bir türlü öğrenemediğini ifade etmişti. Yaklaşık 15 dakika topaç çevirmesini öğretmiştik ve öğrendiğinde çok mutlu olmuştu. Her iki ülke vatandaşı da bu memnuniyetini müze anı defterine not düşmüşlerdi.

Ünye'de yaptığınız diğer çalışmaları anlatır mısınız?

Kültür yolu üzerinde Kadılar Yokuşu'nun aşağı doğru inişinde meydana bitişik olan bir de Ünye Hamamı vardı. Özel mülkiyet şeklindeki hamamın kamulaştırmasını yaptık. Kısa zamanda içerisinde restorasyonunu yapmayı hedefliyoruz. Ünye'nin üstten panoramik görüntüsünün olduğu bir görselin göbektaşına oturtulduğu ve aynı zamanda içerisinde Osmanlı döneminde yetişmiş çok değerli hattat ve ressam Mustafa Ragıp Efendinin eserlerinin sergileneceği bir alan oluşturacağız.

1500 yıl önce Kral Mithridates döneminde yapılan kalelerden birisi de Ünye Kalesi'dir. Bu kalede iki adet dehliz var. Bunlardan bir tanesi 26 metre derinliğinde sonlandı. Diğer 250 metre derinliğine kadar temizlendi. Sağ köşede bir su kuyusu ve sol tarafında da bir platform gibi bir alana erişildi. Gelen ziyaretçilerimizin buraya inmeleri zor olacağından Türkiye'de ilk defa raylı sistemle burayı ziyaret edilebilir hale getireceğiz. Bu çalışmalar tamamlandığında 250 metre derinliğinde 1500 yıl öncesinin tarihin yaşanmışlığını gelen ziyaretçilerimiz görmüş olacaklar. Burası da Ünye'nin önemli destinasyonlarından bir tanesi olacaktır.

Rize Çayı

Kelkit Kefesi

Coğrafi İşaretin Türü

Mahreç

Dosya Numarası

2020/210

Başvuru Tarihi

29.07.2020

Tescil Numarası

961

Tescil Tarihi

02.12.2021

Başvuru Yapan/Tescil Ettiren Kurum

Kelkit Ticaret ve Sanayi Odası

Ürün Grubu

Fırıncılık ve pastacılık mamulleri, hamur işleri, tatlılar

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 29.07.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 02.12.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

*Kelkit ilçesinde yüzlerce yıldır süt ve tereyağı katılarak yapılan, hem lezzeti hem de doyuruculuğuyla vatandaşların büyük beğenisini kazanan **Gümüşhane'nin coğrafi tescilli 11.ürünü Kelkit Ketesi hakkında Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Mustafa Servet DALTABAN bizleri bilgilendirdi.***

Kelkit Ketesi'nin tarihçesi hakkında bilgi verir misiniz?

Kelkit Ketesi Gümüşhane'nin 11.coğrafi tescilli ürünü oldu. Eskiden beri yapılagelen, düşünlerde de ikram edilen bir yiyecek olan Kelkit Ketesi üretiminin geçmişi çok eskiye dayanır. Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde, ziyaret ettiği Kelkit ilçesinin Çimen köyünün ketesinin meşhur olduğundan bahsetmiştir. Yaptığımız çalışmalarda burada kete üretildiğine dair vesikalara ulaştık. İlçede, 40 seneyi aşan süredir Kelkit Ketesi üretimine devam etmekte olan işletmeler mevcuttur. Bölgedeki köy düşünlerine, komşulara Kelkit Ketesi gönderilerek davet edilmesi ve bayramlarda misafirlere Kelkit Ketesi sunulması, ürünün yöre geleneğindeki yerini ve önemini gösterir. Bu sebeplerle Kelkit Ketesi'nin coğrafi sınır ile ün bağı bulunur. Kelkit mutfağının en önemli yiyeceklerinden birisidir.

Coğrafi tescile neden ihtiyaç duydunuz? Amacınız neydi?

Ulusal ve uluslararası alanda coğrafi tescilli ürünlerin öneminin gittikçe arttığını görünce 2020 yılında Türk Patent Kurumu'na başvurumuzu yaptık. Yaz aylarında ilçede satış rakamlarının 3 bine kadar çıktığı ürün, 2021 yılı içerisinde coğrafi işaret belgesi alarak, Doğu Karadeniz'in 57'nci, Gümüşhane'nin ise 11'inci coğrafi işaretli ürünü olmuştur.

Kelkit Kete'mizi koruma şemsiyesi altına almak, hem gelecek kuşaklarımıza aktarmak hem de yerelden çıkıp ulusal anlamda pazarlama ağını genişleterek sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla coğrafi işaret aldık. Çarpan etki olarak da ilçe ve bölge ekonomisinde önemli değere sahip olacaktır. Sadece bölge içerisinde aylık 600 bin TL civarında ekonomik katkı sunacak ketemizin, zamanla ilçe ekonomisine ciddi katkılar sunacağını düşünüyoruz.

Kelkit Ketesi'ni diğer ketelerden ayıran özellikler nelerdir?

Buğday unu, su, tuz, ekşi maya, yumurta, tereyağı ve sütle hazırlanan Kelkit Ketesi'nin içeriğinde geleneksel olarak ilçede üretilen yumurta, süt ve tereyağı kullanılır. Kelkit Yaylası, Ernek Yaylası, Çimenli Yaylası, Devekorusu Yaylası ve Kızılca Yaylası gibi doğal bitki örtüsüne sahip otlakların coğrafi sınır içerisinde yer alması, yılın büyük kısmında taze ot ile beslenen hayvanlardan yüksek kaliteli tereyağı, süt ve yumurta elde edilmesine olanak sağlar. Çörek tarzında yapılan bir yiyecek türüdür.

Üretimine (nerede, nasıl) ilişkin bilgi verirsiniz?

İlçemizde bulunan belli başlı fırınlarımızda üretilmektedir. Özellikle yaz aylarında günlük 200 adet kete üretilmekte ve satılmaktadır. İlçemizde 3-4 adet sadece bu işi yapan fırınlarımız mevcuttur.

Taş fırınlarında yapılan ketemizin coğrafi tescil alması üretimi daha da artıracaktır. Dolayısıyla daha fazla ekonomik girdi sağlayacaktır. Ketemiz yoğunlukla kadınlarımız tarafından yapılmaktadır. Bu da kadın istihdamı sağlamaktadır.

Tanıtımı ve pazarlaması adına neler yapılıyor veya yapılmaktadır? Buna dair çalışmalarınızı anlatır mısınız?

Ketemizin tescili yeni bir süreç. Tanıtımı adına çalışmalarımız olacaktır. Fuarlara ve tanıtım günlerine katılacağız. Basın ve yayın organlarında yer edinmeye çalışacağız.

Paketlenmesi için yatırımcılarımızı teşvik edebiliriz. Kullanım süresini uzatma adına vakumlu şekilde satışına yönelik çalışmaları yürütmeyi düşünüyoruz. Bir ketenin yaklaşık bir hafta içerisinde tüketilmesi gerekiyor. Bu süreyi uzatabilsek daha fazla kitleye de ulaşmış olacağız. Bu manada ihracat bile yapılabilir.

Sadece Kelkit ilçesine özgü üç adet (Kelkit Şeker Fasulyesi, Kelkit Ketesi ve Kelkit Zilli Kilimi) coğrafi tescilli ürüne sahipsiniz. Dolayısıyla coğrafi tescilli ürünlerin kültürel, sosyal ve ekonomik olarak bölge ve ülke ekonomisine katkıları hakkında düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

2000'li yıllardan sonra coğrafi işaret kavramı dünyada önem kazanmaya başladı. 2005 yılından sonra TOBB bu işe el attı. Sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları yaygın bir şekilde bölgelerine özel ürünlerin coğrafi tescil çalışmalarını başlattılar. Ülkemizde 900'ün üzerinde coğrafi tescilli ürüne sahip durumdayız. Daha fazla coğrafi tescilli ürüne sahip olmalıyız. Bildiğim kadarıyla sadece Fransa'da 3 binin üzerinde coğrafi işaretli ürün vardır.

Coğrafi işaretli ürünlerin değeri her geçen gün artmaktadır. Özellikle pazarlama esnasında, tüketicilerin tercihlerinde bu tarz ürünler öne çıkmaktadır.

Kelkit TSO olarak coğrafi tescil başvurusu yaptığınız başka ürünler var mı?

13.12.2021 tarihinde Şiran Kök Pekmezi'nin coğrafi tescili için Türk Patent ve Marka Kurumu'na başvuru yaptık. Laboratuvar tahlillerini yaptırıyoruz. İnşallah bu sene içerisinde tescili sağlanmış olacak.

Sosyolojik olarak ele alırsak, coğrafi tescilli ürünlerin bölgeden göçü önlemede sizce rolü nedir?

Bununla ilgili makale de yazmıştım. Kadınlarımızın ketedeki öneminden bahsetmiştim. Kelkit TSO olarak Kelkit Zilli Kilimi üzerine kadın kooperatifi kurduk. Kasaba Atölyesi adın altında 29 kadından oluşan bir kooperatif ile üretim yaptırдық. Biz bunu yapıyoruz ki özellikle kadın istihdamını artıralım. Kete ve Zilli Kilimin yanında diğer coğrafi tescilli ürünümüz kuru fasulyemizdir. Bunda da üretim arttıkça çiftçi sayımız da artacaktır. Bütün bunlar göçü bir nebze engelleyecektir. Fasulyenin pazarlamasını artırmak demek köylünün de köyde kalması anlamına gelir.

Dolayısıyla yerel ürünlerin hem bölge ekonomisine hem de bölgeden göçü önlemede önemli katkıları olacaktır.

Bildiğiniz üzere coğrafi tescili alan bir ürün AB tesciline başvuru yapabiliyor. Ülkemizde AB tescilli ürünler de mevcuttur. Sizce Gümüşhane özelinde buna uygun ürünler var mıdır? Buna ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Gümüşhane iki tane stratejik ürüne sahiptir. Bunlar Gümüşhane Pestil-Kömesi ile Kelkit Şeker Fasulyesi'dir. Pestil ve kömede Türkiye'nin bir numarasıyız. Yaklaşık 34 adet firmamızın oluşturduğu pestil ve köme birliğimiz vardır. Gümüşhane'nin tanıtımın da ön plana çıkan ürünlerdir. Biz de bunu kullanmak için birlik aracılığıyla AB tescili almak için başvuru yapacağız.

Kelkit Şeker Fasulyesi

Coğrafi İşaretin Türü	Menşe	Başvuru Yapan/Tescil Ettiren Kurum
Dosya Numarası	2018/235	Kelkit İlçesi Kuru Fasulye Üreticileri Birliği
Başvuru Tarihi	13.12.2018	Ürün Grubu
Tescil Numarası	479	İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Tescil Tarihi	02.01.2020	

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 13.12.2018 tarihinden itibaren korunmak üzere 02.01.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Adı filmlere dahi konu olmuş ince kabuğu, yüksek protein, demir ve çinko oranı ve kısa sürede pişmesiyle bilinen lezzetiyle öne çıkan imtiyazlı Kelkit Şeker Fasulyesi'nin hikâyesini Kelkit İlçesi Kuru Fasulye Üreticileri Birliği Başkanı Sayın Gökhan DURMUŞ, sizler için anlattı.

27

Sayın Başkanım, coğrafi tescil sürecinde yaptıklarınızı anlatır mısınız?

Coğrafi tescil öncesi bölgede daha önce kuru fasulye genotiplerinin karakterizasyonu konusunda kapsamlı bilimsel çalışmalara imza atan Dr. Hüseyin Özçelik ve Doç. Dr. Ömer Sözen'in danışmanlığında bir ekip kuruldu. Kelkit merkezde iki farklı noktada iki ayrı çiftçi ile deneme ekimleri gerçekleştirildi. 2018 yılı üretim sezonu boyunca bitkilere ilişkin fenolojik ve morfolojik özellikler kaydedildi, saha kontrolleri akademisyenler tarafından gerçekleştirildi. 2018 üretim sezonu sonunda hasattan elde edilen

ürünlerden numune alınarak teknolojik özellik analizlerinin yaptırılmasının ardından 13 Aralık 2018 tarihinde Kelkit İlçesi Kuru Fasulye Üreticileri Birliği adına 'Kelkit Şeker Fasulyesi' için coğrafi işaret başvurusunda bulunuldu.

Dedelerimizden atalarımızdan kalan bir mirastır. 2017 yılında yoğun çalışmalarımız sonucunda birliğimizi kurduk. İlk icraat olarak da yıllardır hem iç pazarda hem de dış pazarlarda beğenilerek tüketilen fasulyemizin coğrafi tescilini sağladık.

Kelkit Şeker Fasulyesi'ni diğer coğrafi tescilli fasulyelerden ayırt eden özellikleri nelerdir?

Gece gündüz farkından, toprak-hava-su dediğimiz faktörden dolayı fasulyemiz kabuk atmaz, çok incedir, hassastır. Protein değeri 27'dir, çinko, demir oranı yüksektir. Şişme endeksi çok yüksektir. Bunu zaten alan tüketiciler de fark edip bizi arıyor "biz böyle bir fasulye yemedik" diyorlar. Tencereyi ocağa koyduğunuz zaman bu fasulye 22 dakikada pişmektedir.

Dünyanın en lezzetli ve imtiyazlı kuru fasulyesine sahip olduğumuzu düşünüyorum. Gayet kaliteli et gibi bir lezzeti vardır. Bizim artık bunu Türkiye'ye, dünyaya tanıtmaya vakti gelmiştir. İnşallah tatmayan bütün üreticilerimizin sofrasına ulaştıracaktır."

Filmlerde adı geçen kuru fasulyemizi herkese tavsiye ediyorum. Bizim fasulyemizin kırmızı kırmızı benekleri vardır. Pişimi de güzel yemesi de lezzetlidir. Kuru fasulyenin yemeğini yapıyoruz, salatasını yapıyoruz. Kabuğu çıkmadığı için lezzetli oluyor.

Coğrafi tescil süresinden sonra neler yaptınız?

DOKAP ile bir proje yürüttük. Bu projeyle birlikte tesis kurulumu için makine ve ekipmanları aldık.

Ardından DOKA'ya sunduğumuz proje kabul edildi. Bu projeyle de diğer eksiklerimizi giderdik.

4-5 yıl geriye baktığımızda güzel ve olumlu işler yaptığımızı söylemeliyim. Epeyce yol kat ettik.

Birlik olarak fasulyenin üretimini artırmaya yönelik çalışmalarınızı anlatır mısınız?

Dünya nüfusu arttıkça gıdaya ihtiyacı daha fazla olacaktır. Bir üretici olarak gerçek sahipleri tescili aldı ve gerçek sahipleri işi ilerletiyorlar. Amacımız fasulye üreten çiftçilerimize eğitim vererek daha bilinçli hale getirmek ve ilçemize istihdam sağlamak istiyoruz. 200-220 tonlara varan fasulye hasadı yaptık. Birlik olarak aslına uygun olarak denetimleri yapmaktayız. Birliğe üye çiftçi sayımız 40 civarındadır.

Çeşitli fuarlarda tanıtımlar yapıyoruz. Fasulyemizi tadanlar çok memnun kalıyorlar. Önce ülkemize ardından dünyaya açılmayı hedefliyoruz. Sadak Baraj Gölü'nden basınçlı sulamayla birlikte 40-50 bin dönüme çıkararak daha fazla üretim yapmayı hedefliyoruz. Şu anda 2500 dönüme varan alanda üretim yapıyoruz. Çiftçimiz gelir ettiğini görürse istihdama da çok katkısı olacaktır. Dolayısıyla hem aile hem de ilçe ekonomisi daha da iyi konuma gelecektir.

Kelkit

Zilli Kilimi

Coğrafi İşaretin Türü

Mahreç

Başvuru Yapan/Tescil Ettiren Kurum

Dosya Numarası

2017/179

Kelkit Kaymakamlığı

Başvuru Tarihi

06.11.20217

Ürün Grubu

Tescil Numarası

437

Halılar ve kilimler

Tescil Tarihi

21.06.2019

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 06.11.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 21.06.2019 tarihinde tescil edilmiştir.

Orta Asya'dan günümüze gelen el emeği göz nuru dokumacılık olan coğrafi tescilli Kelkit Zilli Kilimi hakkında **Kelkit Kaymakamı Aziz Onur AYDIN** bizleri bilgilendirdi

Kelkit Zilli Kilimi'nin tarihi geçmişi hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

Kelkit'i geleceğe taşıyacak yerel bir değer olarak gördüğümüz "Zilli Kilim"ın geçmişi Orta Asya Türklerine kadar dayanmaktadır. "Zilli" kelimesi, Farsça "kilim" demek olan 'Zilu' kelimesinden gelmiştir. Bu kelime, Türkçe'ye "zili" veya "zilli" diye geçmiştir. Eski Türklerde halı, cecim, keçe, şili, zili adlarıyla kullanılmaktaydı. Selçuklu Türklerinin de bu bölge üzerinde zilli kilim dokudukları rivayet edilir. "Zilli Kilim" dokuyan ve bu adı veren tek yer Kelkit'tir. Başka hiçbir yerde aynı adla bu kilime rastlanmamaktadır.

Niçin böyle bir gereksinime ihtiyaç duydunuz? Bu tescilin sağladığı haklar nelerdir? Amacınız neydi?

Kelkit Zilli Kilimi'ne coğrafi işaret almak bizler için çok önemliydi. Çünkü yaşayan bir kültürel değerimiz olan Kelkit Zilli Kilimin gerek isminin, gerekse desenlerine yönelik kültürel değerlerimizin kayıt altına alınması sağlanmıştır. Tescili yapılan Zilli Kilimimiz bundan böyle ilçemizin, bölgemizin ve ülkemizin kültürel mirasının gelecek nesillere orijinal haliyle aktarımına katkı sağlanacaktır.

Kelkit Zilli Kilimi'ni diğer kilimlerden ayıran özellikler nelerdir?

Zilli Kilim'in en büyük özelliği, kök boyalarından elde edilen renklerinin solmamasıdır. Tamamen eğirilmiş koyun yününden ve 40'a yakın desen kullanılarak yapılan Zilli Kilim", "kemk" denilen tezgâhlarda dokunmaktadır. Yaklaşık 6 m²'lik bir zilli kilim, 8-10 kg. yün kullanılarak 3 kişi tarafından ev dışı zamanlarda yaklaşık bir ayda dokunabilmektedir.

Üretimine (nerede, nasıl) ilişkin bilgi verir misiniz? Buna yönelik Kaymakamlık veya diğer kurumlarca yürütülen veya yürütülmesi öngörülen projeler nelerdir?

Bu kilimin dokuyucuları giderek azalmaktadır. Köylerimizde çok az sayıda kadınıımız bu kilimin dokumasını bilmektedir. Mesela Balıklı köyünde zilli kilim yapan kadınlarımız vardır. Halk eğitim aracılığıyla zilli kilim eğitimleri vermekteyiz. Kaymakamlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından yapılan projelerle zilli kilimi canlandırmaya çalışıyoruz. Kursiyerlerimiz dokudukları kilimler ile hem bu değerin canlı kalmasını sağlıyorlar hem de ürünlerini satarak aile bütçelerine katkı sağlıyorlar

Tanıtımı ve pazarlaması adına neler yapılıyor? Buna dair çalışmalarınızı anlatır mısınız?

Halk Eğitim Merkez Müdürlüğümüz bünyesinde, kaymakamlığımız ve belediye başkanlığımız internet sitelerimiz ile basın yayın organları aracılığıyla tanıtım çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Coğrafi tescilli ürünlerin kültürel, sosyal ve ekonomik olarak bölge ve ülke ekonomisine katkıları hakkında düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Cumhurbaşkanlığımızın himayelerinde 2019 yılından itibaren ülkemiz genelinde coğrafi işaretli ürünlerin sayısının arttırılması çalışmalarına başlanılmıştır. Bizlerde bu kapsamda bölgemizde yer alan kültürel değerimiz olan Kelkit Zilli Kilimi'nin coğrafi işaretinin alınması gelişmekte olan ilçemiz ve bölgemiz ekonomisine çok büyük katkılar sağlamış ve sağlamaya devam etmektedir.

Coğrafi işaretli ürünlerin kırsal kalkınmaya yönelik faydaları nelerdir? Coğrafi işaretli ürünlerinin yarattığı katma değerin artırılması amacıyla neler yapılabilir? Somut örnekler verebilir misiniz?

Kırsalda yaşayan ve aile ekonomisine katkı sağlamak amacıyla üretimi yapılmakta olan zilli kilim son zamanlarda artık sadece üretim amacıyla bir iş olarak ta görülmeye başlanmıştır. Bizlerde üretime katılan tüm vatandaşlarımıza yönelik her türlü katkıyı bugüne kadar verdik bundan sonrada vermeye devam edeceğiz.

Coğrafi tescil başvurusu yaptığınız başka ürünler var mı? Ya da yapmayı düşünüyor musunuz?

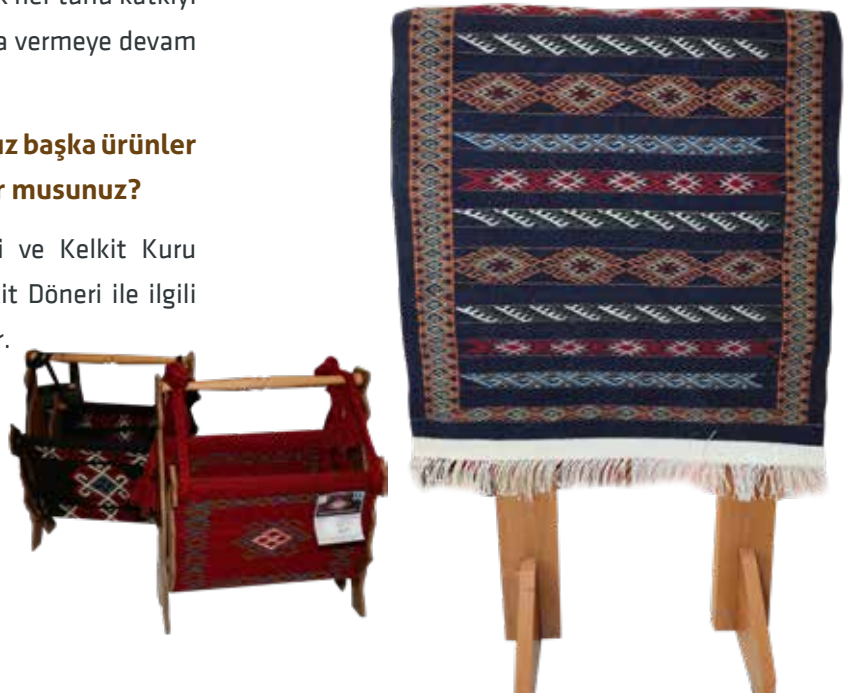
Kelkit Zilli Kilimi, Kelkit Ketesi ve Kelkit Kuru Fasulyesinin tescillerini yaptık, Kelkit Döneri ile ilgili çalışmalarımız ise devam etmektedir.

Coğrafi tescilli ürünlerde son yıllarda son tüketici daha bilinçli davrandığını gözlemlenmektedir. İlçeye özel coğrafi tescilli ürünler ele aldığınızda bu yönde hangi çalışmalar yapılmalıdır?

Tarihi miras olarak devraldığımız tüm ürünlerimizin coğrafi işareti, mahreç belgelerinin ivedilikle alınması için yoğun çalışmalar yürütmekteyiz. Coğrafi işaretli ürünler son tüketicilerine mutluluk, huzur vermektedir. Coğrafi işaretli ürünler ile son kullanıcısının daha sağlıklı ürünleri tükettikleri bilinci artık halkımızda mevcuttur.

Sosyolojik olarak ele alırsak, coğrafi tescilli ürünlerin bölgeden göçü önlemede sizce rolü nedir?

Gerek göçün önlenmesi, gerek yeni istihdam alanlarının oluşturulması bakımından çok büyük katkıları vardır. Diğer taraftan kültürel değerlerimizin dünya ile tanışmasına ve gelecek nesillere bu vesile ile aktarılmasına katkısı da yadsınamayacak kadar çoktur.

Şebinkarahisar Karadutu

Coğrafi İşaretin Türü	Menşe	Başvuru Yapan/Tescil Ettiren Kurum
Dosya Numarası	2020/044	Şebinkarahisar Ziraat Odası
Başvuru Tarihi	06.02.2020	Ürün Grubu
Tescil Numarası	885	İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Tescil Tarihi	13.09.2021	

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 06.02.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 13.09.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

Şebinkarahisar'ın katma değerli ürünleri arasında yer alan ve ilçenin simgesi olan Şebinkarahisar Karadutu'nun hikâyesini Şebinkarahisar Ziraat Odası Başkanı Sayın Muhlis ARSLAN, sizler için anlattı.

Sayın Başkanım, Şebinkarahisar Karadutu'nun tarihi geçmişi hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

Yaklaşık 350 yıllık tarihi geçmişe sahip bir üzüksü meyve türü olup çok özel bir yemiş ağacıdır. İlçemizde şu anda 300-350 yıllık ağaçlarımız mevcuttur. İlçemizde meyve veren ağaç sayımız 200 civarındadır. Eskiye ait 200 yıllık, 250 yıllık, 100 yıllık karadut ağaçlarımız vardır.

Hangi özelliklere sahiptir?

Sınırlı sayıda üretim olduğundan yapılan pekmezler de ilçede satılmaktadır. Ağaçtan çıkarmamak kaydıyla toprağa ekilen dal yeniden ağaçlanmaktadır. İlçemizde 62 köye sahiptir. Bu

62 köyün hemen hemen hepsinde karadut ağacını bulabiliriz.

Yazın gündüz sıcaklığı 35 dereceye çıkarken geceleyin 0 dereceye inebiliyor. Bu iklim koşullarına ayak uyduran Karadutu'muz ilçemize özgü bir üründür. İlçemizin coğrafi konumu, karasal iklim özellikleri ve bölgenin ideal güneşlenme süresi karadut yetiştiriciliği açısından avantaj oluşturur. Yıllık ve aylık soğuklanma süreleri göz önünde bulundurulduğunda Mayıs ayı itibariyle sıcaklıklar genellikle 0°C'nin altına düşmez. Bu durum Şebinkarahisar Karadutu'nun yetiştiriciliğinde ilkbahar geç donlarından etkilenmemesine yardımcı olur.

Coğrafi tescil sürecinde yaptıklarınızı anlatır mısınız?

Şebinkarahisar Karadutu Kelkit vadisinde sadece Şebinkarahisar'da yetişen üzüksü bir meyvedir. Bu yüzden tescilinin olması gerektiğini düşündük. Tamamen bir vitamin deposu bir ilaçtır. Saymakla bitmeyecek şekilde özelliklere sahip bir meyve türüdür.

Şebinkarahisar Karadutu'nu bölge halkı hangi düzeyde kullanıyor ve ekonomik olarak getirisi nedir?

Pestil ve köme üretme şansımız yok denecek kadar azdır. Çünkü üretilen ürün çok kısıtlı miktardadır. Eski yöntemle sadece pekmez üretilmektedir. İlçemizde yaklaşık 1 tona yakın ürün hasat edilmektedir.

Aileler, meyveyi ağaçlardan büyük bir özenle tek tek elleriyle hasat etmektedir. Renklenen ellerden sepetlere konulan karaduttan pekmez yapılmaktadır. 5 kg beyaz duttan 1 kg pekmez yapılırken, 2,5-3 kg karaduttan 1 kg pekmez elde edilmektedir. Boğaz ve ağız yaralarına çok iyi gelen karadut pekmezinin 1 kg almak isterseniz 450-500 TL civarında bir ödeme yapmak durumundasınız.

Şebinkarahisar Ziraat Odası olarak karadut üretimini artırmaya yönelik çalışmalarınızı anlatır mısınız?

Şebinkarahisar Kaymakamlığı ve Tarım İlçe Müdürlüğü ile birlikte fidanlama alanında köklendirme çalışmalarımız devam ediyor. Son üç yıldır fidanını üretmeye başladık.

Ağustos ayı içerisinde hasat edilen Şebinkarahisar Karadut ağacının meyve vermesi için yaklaşık 30 yıla ihtiyaç vardır. Bu yüzden üreticilerimizi teşvik etmeye çalışıyoruz. Bir çocuk bir bebek misali bakımının yapılması gerekmektedir. Bunu yetiştirmek kolay değildir. Uzun süreli bir iştir.

Aşılama yaptık. Başka bir dut ağacına aşılama yaptık. Ancak aynı aromayı ve aynı kaliteyi elde edemedik.

Coğrafi tescile yönelik başka hangi ürünlere dair çalışmalar yürütüyorsunuz?

Şebin Cevizine yönelik coğrafi tescil çalışmalarımız devam ediyor. 1993 yılında Yalova Üniversitesinden bir öğretim görevlisi bu cevizi kayıt altına almıştır. İlçemizde 700 yaşına varıncaya dek Şebin Cevizi ağaçlarımız mevcut olmakla birlikte bir tona yakın hasadı yapılmaktadır. Her hanenin bahçesinde ceviz ağacı bulunur.

Pepeçura / Rize

Artvin

Giresun

Gümüşhane

Ordu

Rize

Trabzon

Bölgemizin Kadın Muhtarları

Artvin'in Merkez mahallelerinin tek kadın muhtarı olan Çayağzı Mahallesi Muhtarı Sayın Filiz DEDE, muhtar olarak yaşadıklarını anlattı.

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Muhtarlık yaptığım Çayağzı mahallesinde doğdum ve büyüdüm. İki çocuk annesiyim. İkisi de üniversiteyi bitirdi. Eşim ise esnafılık yapıyor. Lise mezunuyum.

Muhtar olmaya nasıl karar verdiniz?

Evlendikten sonra da burada muhtarlık yapalım dedik. Aslında aklımda yoktu. O zamanlar küçük bir dükkânım vardı. Yeni açmıştım. Daha bir yıllık bile değildi. Mahallenin gençleri “Filiz abla biz senin muhtar olmanı istiyoruz” diye geldiler. Mahalleye “Filiz ablayı muhtar yapıyoruz” diye her yere yaymışlardı. Eşimin bile bundan haberi yoktu. Yapabilir miyim yapamaz mıyım derken muhtarlığa aday oldum ve kazandım.

Muhtarlığı kazanıp işe koyulduktan sonra kendi kendime “zaten ben muhtarlık yapıyormuşum” dedim. Bir şey olurdu hemen giderdim. Yardıma ihtiyacı olanlar için eşyadan tutun da aklınıza ne gelirse birinden alıp eve götürürdüm. Temizler, ütüler ve ihtiyacı olana verirdim. Sosyal yaşantıya dair bir şeyler zaten yapıyordum. Muhtar olduktan sonra “etiketini buldu” diyorum.

Kaçıncı kez muhtarlık yapıyorsunuz?

Muhtar olarak ikinci dönemimdir.

Muhtarlık yaparken başınızdan geçen ilginç olaylardan, vatandaşlardan gelen ilginç taleplerden birkaçını bizimle paylaşır mısınız?

İlk muhtarlığa başladığımda deneyimsiz olduğum zaman tolere etmeye çalıştılar. Muhtarlığa gelip durumlarının kötü olduğunu söyleyip yardım talep eden bazı kişilerin araştırdığımda gerçek olmadığını gördüm. Kimseye inanmamam gerektiğini, araştırma yaparak sonuca ulaşmak gerektiğini öğrendim. Gece yarısı saat 01.30 sularında horoz ötüyor diye arayan da var.

Mezarlığı sulamak amacıyla mezarlığa hortum isteyenler oldu. Mahallede genel de ahır ve kümes yapımı gibi talepler geliyor.

Yaptıklarınızı veya yapmak istediklerinizi anlatır mısınız? Kamu kurumları ile iletişimiz nasıldır?

Kamu kurumları ile mahalleli arasında köprü vazifesini üstleniyorum. Mahallenin gözü kulağı oluyorsun. Mahalleliden gelen istek, talep veya şikayetleri not alırım. Gerekli mercilere ileterek çözüm bulmaya çalışıyorum.

Boş kaldığımda ise genellikle yaşlıları ziyaret ediyorum. Kapılarını çaldığımda mutlu olduklarını görüyorum. Bunu görünce ben de mutlu oluyorum. Ziyaret ettiğimde onlara patik ve tülbent götürüyorum. Gönüllerini alıyorum. Çünkü bazıları yalnız yaşıyor. Çocukları il dışında oluyor. Beni görünce sanki evlatları gelmiş gibi oluyorlar. Bazen de onlar “nerede kaldın, niye gelmedin” diye telefon açarlar.

Kadın muhtar olmanın zorlukları nelerdir? Avantajları veya dezavantajları nelerdir?

Dezavantaj denebilecek bir durum görmedim. Sadece seçime girerken “kadından muhtar olur mu” diye 1-2 ses duydum. Herkes beni destekledi. Avantajlarının daha fazla olduğunu düşünüyorum. Kadın olduğunuz için daha kibar davranılıyor, iletişim daha güzel oluyor.

Muhtar olmaktan memnun musunuz?

Çok memnunum. Çok severek ve çok özveriyle yapıyorum. Herkesin ailesi birinci plandadır. Bazen çocuklarım kenarda kalabiliyorlar. Çoğu zaman evden kahvaltı yapmadan çıkıyorum. Bir şeyler yaparken de çok heyecanlanıyorum. Bitene kadar da bazen uykum kaçıyor. Gülerek uyandığım bile oluyor.

Bir daha muhtar olmak ister misiniz?

Bu konuda kararsızım. Aslında yapmak istiyorum. Ancak manevi olarak çok yorulduğumu hissediyorum. Daha çok kadınlar benimle dertleşiyorlar. Bunları kendinizde sır gibi saklıyorsunuz. Bir amca gelerek sıkıntısını anlattı. Ancak kimse duymasın diye de uyardı. Eşi ile olan sorunlarını bile gelip anlatabiliyorlar. Bu insanı bir tık yoruyor.

Mahallenin nüfusu ne kadardır? Kaç kişiye hizmet veriyorsunuz?

5-6 bin civarında bir nüfusa sahibiz. Öğrencilerin durumuna göre eksilip artabiliyor. Üniversite geldiğinden beri yatırım da almaya başladık. Mahallemiz tarihi özelliği de vardır. Tarihi Salihbey Camii mahallemiz sınırları içerisinde. Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından restore edilen camimizin bahçesinde orman işletme müdürlüğü ile iletişime geçerek kamelya yaptırdık.

Mahalleli ile iletişimi sağlamada bilişim ve iletişim araçlarını kullanıyor musunuz?

Çok kullanmıyorum. Sadece mahalleli ile iletişim sağlamak için WhatsApp grubumuz var. Genelde de her evden bir genç grubun içinde yer almaktadır.

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

1967 Giresun doğumluyum. Buralarda doğduk ve büyüdük. Lise mezunuyum. Ticaretle uğraşıyorum. Balıkçılık yapıyorum. Aynı zamanda esnafım. Bir esnaf olarak balıkçılık yapıyorum. Halkımızın sorunlarını çözmenin yanı sıra hem esnaf olarak vatandaşlara hizmet veriyor hem de bir anne ve bir eş olarak ailem ile ilgileniyorum.

Kaçıncı kez muhtarlık yapıyorsunuz?

İlk defa muhtarlık yapıyorum. Giresun Merkez ilçesinde seçilen ilk ve tek kadın muhtarım. Hacı Hüseyin Mahallesinde muhtarlık yapıyorum. Mahallede yaşayan herkesi tanıyorum ve sorunlarını da iyi bildiğimi düşünüyorum. Bu yüzden muhtar olmaya karar verdim. Esnaf olarak mahalle halkına hizmet vermenin yanında muhtar olarak vatandaşın sorunlarını çözebilmek için muhtarlığa aday oldum ve seçildim.

Muhtar olmaya nasıl karar verdiniz?

Giresun'da kadınların muhtar seçilmediğini gördüm. Aday olan kadınların bir defa seçime girdikten sonra kazanamayıp pes ettiklerini gözlemledim. Daha önce muhtar olmak için bir seçime girdim ancak kaybettim. İkinci seçime girdim, kaybettim. Üçüncü seçime gireceğim zaman "İpek hanım ne yapıyorsunuz. Daha önce kaybettiniz. Bu sefer de kaybedeceksiniz" dedikleri halde seçime girdim ve kazandım. Bu seçimi kaybetsem dahi dördüncü defa muhtarlığa yine aday olacaktım. Çünkü kendimce bir görev üstlenmişim.

Bütün seçimlerde ailem, akrabalarım ve bütün arkadaşlarım bana yardımcı oldular. Beni tanımayanlara da kendimi tanıttım. Bu işin peşini bırakmayacağımı anladılar ve bana oy verdiler. 8 bin kişinin evine tek tek gittim ve hepsinin gözüne baktım ve elini sıktım. Giresun'da bir kadının seçilmesi biraz zordur. Hep beraber bunu başardık. Böylelikle Giresun Merkez ilçede seçilen ilk ve tek kadın muhtar olmak beni ayrıca gururlandırıyor

*Giresun'un Merkez ilçesinin ilk kadın muhtarı
olan ve aynı zamanda da esnaf olarak
mahalle halkına hizmet veren
Hacı Hüseyin Mahallesi Muhtarı
Sayın İpek CAN yaptıklarını siz değerli DOKA
okuyucuları için anlattı.*

Yaptıklarınızı veya yapmak istediklerinizi anlatır mısınız?

İhtiyaç sahibi insanların çekimser olduklarını fark ettim. Ancak ihtiyaç sahibi olmayan insanların da bir şeyler istemeye meyilli olduklarını gördüm. Bunlar beni çok üzdü ve şaşırttı. Mahallede yıllardır esnafılık yaptığım için bu konularda aşırı derecede duyarlıyım. İnsanları memnun edip mezarda hesap vermek asla benim işim değil. Burada insanları hep eledim. Tek tek gezip gerçek fakirleri bulup yardımları hep onlara yaptım ya da yaptırdım. Devletin verebildiklerini zaten alıyorlar. Ayrıca devletimize de yardımcı olma adına zenginlerden alıp fakirlere dağıtıyoruz. Muhtar olduğum sürede bu böyle devam edecek.

Kadın muhtar olmanın zorlukları nelerdir? Avantajları veya dezavantajları nelerdir?

Giresun Merkez'de tek kadın muhtarı olduğumdan ötürü "Ne yapıyor, nasıl çalışıyor diye" bütün gözler benim üzerimde, onu hissediyorum. Bunun da bana verdiği çok büyük bir yük ve sorumluluk var. Bu sorumluluk gereğince çok çalışıp, benden sonra da kadınların önünü açmam gerekiyor. Bu yüzden aşırı derecede çalışıyorum.

Sabah erkenden kalkıyorum. Esnafılık yaptığım için nerdeyse her gün bir ilçedeyim. İlçelerden sebze alıyorum. Eşim ile birlikte de bazen denize gidiyorum. Balık avlayıp getiriyoruz. Mahalleye gelince işleri eşime bırakıyorum. Bazen muhtarlıkta saatlerce çıkmadığım zaman oluyor.

Çok gelen gidenim var. Özellikle kadınlar hep yanımdalar. Bu da beni çok memnun ediyor. Muhtarlığa gelen insanlar ile tek tek ilgileniyorum.

Kadın muhtar olmak sahada insanlarla temasınızda, sorunları tespit etmenizde geliştirdiğiniz önerilerde nasıl bir farklılık yaratıyor?

Bir erkek muhtara kadın gelip derdini anlatamaz. Sadece kadın değil erkek de kadın da rahatlıkla gelip derdini, sorunlarını anlatabilmektedir. Bu tür konularda kadınların daha güçlü olduklarını düşünüyorum.

Bir kadın olarak belki telefon numaramı muhtarlığın kapısına asan tek muhtarım. Herkes 24 saat bana ulaşabilir ve istediği her şeyi anlatabilirler. Mesela gece saat 1'de beni aradılar. Kanalizasyon patlamış ve sokağı su basmış. Arayan da bir kadındı. Eğer erkek olsaydım belki cesaret edip beni aramazdı. Kadın olduğum için daha rahat yaklaşıyorlar ve istedikleri zaman arayabiliyorlar.

Muhtar olmaktan memnun musunuz?

Çok. Rabbime binlerce şükürler olsun. Muhtar olmaktan değil insanlara yardım etmekten çok haz alıyorum. Onları duyabilmek, onları işitebilmek beni çok sevindiriyor. Muhtar olmam da buna vesile oluyor.

Mahallemizden üst düzey bir idareci biri yine mahallemizden birinin yanına giderek ihtiyaçlarını sormuş. Hiçbir ihtiyaçlarını olmadığını, "her şeyimi 43 muhtarım karşılıyor" demiş. Bunu bana kendisi anlattı. Çok duygulandım ve ağladım.

Mahallenin nüfusu ne kadardır? Kaç kişiye hizmet veriyorsunuz?

8 bin kişiye yakın vatandaşımıza hizmet vermeye çalışıyoruz.

Mahalleli ile iletişimi sağlamada bilişim ve iletişim araçlarını kullanıyor musunuz?

Facebook kullanıyorum. İşlerim biraz yorucu oluyor ama planlı bir şekilde çalıştığım için işimi severek yapıyorum. Eşim ve çocuklarım her zaman bana yardımcı oluyorlar. Mahallemizdeki insanlar da bana destek oluyorlar. Yeri geldiğinde bir yerde sorun yaşandığında bana telefon edip bilgilendiriyorlar. Hep beraber diyalog içinde işlerimizi yürütüyoruz.

Geleceğin kadın muhtar adaylarına önerileriniz ne olur?

Egolarını ezip sahaya çıkmalarını öneriyorum. Kadınların da aktif siyasette olmalarını ve bir yerlere gelebilmeleri için bu yola çıktım. Özellikle kadınların sorunlarını çözebilmek için muhtarlığa aday oldum.

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

1969 Gümüşhane doğumluyum. Burada doğdum büyüdüm. İmam hatip lisesi mezunuyum. Evli ve üç çocuk annesiyim. 2 kızım ve bir oğlum var. Çocuklarımdan biri İsviçre’de doktorluk yapıyor. Muhtar olmamdan ötürü beni çok takdir ettiğini söylüyor.

Muhtar olmaya nasıl karar verdiniz? Seçim sürecinde yaşadıklarını anlatır mısınız?

Köye gidip gelmelerimde bana “muhtar ol” diyorlardı. Muhtarlık seçimi çok çekişmeli geçti. Birinci seçim ikametgâhımdan ötürü iptal oldu. Tekrardan seçim yapıldı. Burada da berabere kaldık. Kura sonucunda muhtar oldum. Son 15 yıldan beri şayet bir dönem köyüme muhtar seçilebilirsem köyümüzün şu ana kadar yapılmamış tüm sorunlarını ve sıkıntılarını çözeceğim diye bir hayalim vardı. Rabbime hamdolsun ki köyümüze yapılması gereken çalışmaların hayata geçirilmesi noktasındaki hayallerimin hepsi gerçek oldu.

Kaçıncı kez muhtarlık yapıyorsunuz?

Muhtar olarak ilk dönemimdir.

Muhtarlık yaparken başınızdan geçen ilginç olaylardan, vatandaşlardan gelen ilginç taleplerden birkaçını bizimle paylaşır mısınız?

Çok zor dönemler yaşadım. Başımdan geçen en güzel olay ise Sayın Cumhurbaşkanımızın davetiyle 8 Mart Kadınlar Günü nedeniyle Külliye’ye gidişimiz oldu. Benim açımdan unutulmayacak bir anı oldu.

Kadın muhtarı olmanın zorlukları nelerdir? Avantajları veya dezavantajları nelerdir?

Köylerde yıllarca alışagelmış muhtar denince akla sadece erkek muhtar geliyordu. Köylülerimin gösterdiği destek ve güveni asla boşa çıkarmama adına çok çalışıyorum.

Kadınların hizmet konusunda daha duyarlı ve dikkatli oldukları kanaatindeyim. Kadınların daha objektif olduklarını düşünüyorum. Daha geniş ve daha kapsamlı düşünüyoruz. Bugün bir erkek köylümüzde, bir kadın köylümüzde benim yanıma gelerek derdini, sıkıntısını ve düşüncelerini rahatlıkla anlatabiliyor. Bu nedenle kadın muhtarların sayısının artması gerektiğine inanıyorum.

*Gümüşhane’nin Bayburt sınırındaki son köyü ve iki il arasındaki Vauk dağının zirvelerindeki Güvercinlik köyünün muhtarı üç çocuk annesi Sayın **Aysel Semra ÇOBAN**, köyüne yaptığı hizmetleri bizlerle paylaştı*

Kadın muhtar olmak nasıl bir duygu? Yaptıklarınızı veya yapmak istediklerinizi anlatır mısınız? Kamu kurumları ile iletişimiz nasıldır?

Harika bir duygu. İşimi çok severek yapıyorum. Yaptığım çalışmalarda desteklerinden ötürü her zaman yanımda olan ve çok büyük katkılarını gördüğümüz Gümüşhane Valimiz Sayın Kamuran TAŞBİLEK'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Muhtarlığı gururla yapıyorum ve gururla temsil ediyorum.

Köyün tüm sorunlarıyla yakından ilgilenmeye çalışıyorum. Seçilir seçilmez köyün hem içme suyu şebeke hattını yenilettik hem de kanal ve altyapı çalışmalarını hızlı bir şekilde bitirdik. Boş zamanlarımda gerek köydeki gerekse gurbette yaşayan hemşehrilerimizle istişareler yaparak köye yapılması gereken geç kalınmış tüm hizmetlerin tamamlanması için yoğun bir çaba sarf ediyoruz.

Köydeki gerek ev ve arazi yolları gerek köy mezarlığının parke ve asfalt çalışmaları, gerekse köy camisinin ve köy konağının tüm ihtiyaçlarının, tüm eksikliklerinin neredeyse tamamının bitirdik. Çocuk parkı yaptırıldı. Eski olan su isale hattımızı yeniledik. Bu hatta yeni su da ekledik.

45 senelik imam evimizi baştan sona onardık. Bunun için devletten 10 bin TL tutarında bir yardım aldık. Gerisini toplayarak imam evini neredeyse sıfırdan yaptık. Şadırvanları yaptık. Güneş enerjisi aldık.

Bunun haricinde köylümüzün devlet daireleri ile olan işlerinde yardımcı oldum.

Bir daha muhtar olmak ister misiniz?

Düşünüyorum ancak kendi kendime seçimi kaldırabilir miyim diye sorduğumda ise pek emin olmadığımı anlıyorum. .

Kaç haneye hizmet veriyorsunuz? Köylü geçimini nasıl sağlıyor?

Kışın 6 haneye düşen sayı yazın 40'lara kadar çıkmaktadır. Köylümüzün çoğunluğu hayvancılıkla uğraşmaktadır. Köylümüzde çok fazla sayıda gurbetçi de var. Özellikle yaz aylarında köyüne geri dönenler oluyor. Gümüşhane-Bayburt Karayolu üzerinde bulunan Köylümüz Gümüşhane Merkez'e yaklaşık 40 km uzaklıktadır.

45

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Bu mahallede doğdum ve büyüdüm. Ortayılmazlar mahallesinin 18 yıldır muhtarlığını yapmaktayım. Şu anda 4.dönem muhtarlık yapmaktayım. Ev hanımıyım. Ancak 18 yıldır muhtarlık yaptığım için bir nevi mesleğim muhtarlık oldu diyebilirim.

Muhtar olmaya nasıl karar verdiniz?

Ünye'nin tek kadın muhtarı olarak ilk defa 2004 yılında muhtarlığa aday oldum. O günden beri de yıllardır mahallenin hem annesi hem ablası oldum. Muhtar adaylığım çok ani bir kararla oldu. Eşim ile haberleri dinliyorduk. Dedim ki "acaba ben muhtarlık yapabilir miyim". O zaman da Ünye'nin Burunucu mahallesinin muhtarı Perihan ablamız vardı. Eşim de "neden olmasın" dedi. O zaman beş dönemdir Atatürk mahallesinin muhtarlığını yapan Kemal abimiz "yapabilirsin" dedi. 2004 yılındaki ilk seçimi 17 oy farkla kazandım. En son seçimde ise karşımda bir aday vardı. 1500 oy ben alırken karşı aday ise 400 oy alabildi.

*Ordu'nun Ünye ilçesinde yaşayan 18 yıldır Orta Yılmazlar Mahallesi'nin muhtarlığını yapan Ünye'nin tek kadın muhtarı Sayın **Seyhan İHTİYAR** ile röportaj yaptık.*

Seçildiğiniz ilk dönemden şimdiye kadar yaptıklarınızı anlatır mısınız?

Muhtar seçildiğim 2004 yılında ilk dönemimde hemen bir bilgisayar aldım. O dönem vatandaşların T.C. kimlik numaraları yoktu. Nüfus müdürlüğü ile ortaklaşa çalışarak mahallemiz sakinlerinin T.C. kimlik numaralarını almasını sağladık.

Halk eğitim müdürlüğü ile de spor aktivitelerini başlattık. Kadınlarla geziler düzenledik. Yollarımızı yaptırdık. Üniversitede 100'den fazla öğrencimizi okuttuk. Kadınlarımızı elimden geldiği kadar mesleki eğitime yönlendirdim. Yolum asfaltlanıyor.

Eski belediye başkanlarımızdan Sayın Ahmet ARPACIOĞLU da muhtar evimizi yaptı.

2015 yılında mahalledeki restorasyonunu yaptırdığımız kiliseyi daha çok halka açık kültür ağırlıklı işlerde kullanıyoruz. Okul etkinliklerinde de kullanıyoruz.

18 yıl ve dört dönemdir muhtarlık yapıyorsunuz. Kadın muhtar olmanın zorlukları nelerdir? Muhtar olmak isteyen kadınlara önerileriniz ne olur?

Olduğu gibi olacak. Emeğini verecek. Çalışmadan hiçbir şey olmaz. Gece gündüz telefonum açıktır. Her an vatandaşa hizmet etmek zorundayız. İhtiyacı olan vatandaşlarımızın her daim yanındayım. Vatandaşlarımız ve kamu kurumları arasında köprü vazifesi görüyoruz. Kısaca şunu vurgulamak isterim. Muhtar olmak isteyenler emek verecekler.

Muhtar olmaktan memnun musunuz? Devam etmeyi düşünüyor musunuz?

Sağlığım yerinde olduğu sürece muhtarlık yapmak istiyorum. Vatandaşlarımıza hizmet etmek, onların memnuniyetini görmek beni son derece mutlu ediyor.

Mahallenin nüfusu ne kadardır? Kaç kişiye hizmet veriyorsunuz?

Şu anda mahalleimde 1400 hanede 3883 vatandaşımız yaşamaktadır. Bu rakam 5 binlere kadar çıkabilmektedir.

Mahalleli ile iletişimi sağlamada bilişim ve iletişim araçlarını kullanıyor musunuz?

WhatsApp hattım var. Gruplarım var. Buradan haberleşiyoruz. Su kesilmesi, cenaze, doğum, ölüm, vb. olaylarda bu yöntem ile bilgi veriyorum.

Rize'nin Ardeşen ilçesinin ilk kadın mahalle muhtarı olma unvanına sahip olan Elmalık Mahallesi Muhtarı Sayın Meyrem TERZİBAŞ ile röportaj yaptık.

48

www.doka.org.tr

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

52 yaşındayım. Bu mahallede doğdum ve büyüdüm. Bir erkek ve bir kız olmak üzere iki çocuğa sahibim. Resim yapmayı çok seviyorum. İnşaatla uğraşmayı çok seviyorum. Kamuyu ve vatandaşı ilgilendiren işlerde uğraşmak bana göre bir görev değil bir hobi olarak adlandırıyorum.

Aslında kalite yönetim temsilcisiyim. Değişik illerdeki hastanelerde ve silah fabrikasında kalite yönetim temsilciliği yaptım.

Dönüp dolaşıp tekrar memleketime geri döndüm. Mahallemde yoğun istek üzerine muhtarlık yap dediler. Eşim ve çocuklarım da bana çok yardımcı oluyorlar.

Muhtar olmaya nasıl karar verdiniz?

Bir şeylerin eksikliğini görerek bu işe girmedim. Vatandaşlarımızın “sen bu işi yaparsın”, “biz senin muhtar olmanı istiyoruz” telkinleri sonucu muhtarlığa adaylığımı koydum. İnsanlarla diyaloga girmede, insanlarla çalışmaya yabancı olmadığım için aday oldum ve kazandım. Dört aday olarak seçime girdik ve sonuçta kazanan ben oldum.

Kaçıncı kez muhtarlık yapıyorsunuz?

İlk kez muhtarlık yapıyorum.

Mahallenin nüfusu ne kadardır? Kaç kişiye hizmet veriyorsunuz?

1500-2000 civarında bir nüfusa sahibiz. Yaz ve kış olarak yaşayan nüfus değişebiliyor. Mahallede herkes birbirine çok yakın. Hemen hemen birbirleriyle akrabalar. Yıllardır birlikte yaşamışlar.

Mahallemizde memur olanlar var. Herkesin çayı var. Çay ile uğraşıyorlar. Geçim kaynağı çoğunlukla çaydır.

Kadın muhtarı olmanın zorlukları nelerdir? Avantajları veya dezavantajları nelerdir?

Kadın muhtar olarak pozitif ayrımcılık istemiyorum. Zaten olaya kadın veya erkek olarak bakmıyorum. Kadın ve erkeği Allah'ın yarattığı bir varlık olduğunu, aynı olduğumuzu, sadece fiziksel güç olarak erkeklerin daha güçlü olduğuna inanıyorum. Fiziksel gücün de her yerde her şeyi çözmediğini düşünüyorum. Olmazsa olmazımız değildir diye düşünüyorum.

Kadınlar da farklı meziyetlere sahiptir. Kadın ve erkek beraber çalışırsa çok güzel şeyler yapabileceğine inancım tamdır.

Yaptıklarınızı veya yapmak istediklerinizi anlatır mısınız?

Mahallemizde nerdeyse herkesin çay bahçesi vardır. Çayın dışında mahallemizin turizmle de kalkınmasını arzuluyoruz. Bunu kontrollü bir şekilde yapmak istiyoruz. Rize-Artvin Havalimanı açıldı. Uluslararası hüviyete de kavuştu. Bizim için bir avantaj olarak görüyoruz. Nüfusa arttıkça çaydan elde edilen gelir daha fazla kişiye bölünüyor. Dolayısıyla kişi başı gelir azalıyor ve geçim sıkıntıları baş gösteriyor. Turizm olarak yerleşim yeri olabilir, konaklama tesisleri olabilir. Bu yönde yoğun talepler oluyor. İşletmecilerde arazileri kiralamak istiyorlar. Ardeşen ilçesi Rize’de en düz hatta bölgemizde düz arazi yapısına sahip nadir ilçelerden birisidir. Bu durumu avantaja çevirmeye gayret gösteriyoruz. Ama dediğim gibi kontrollü bir şekilde. Bu çok önemli. Buna yönelik olarak elektrik tellerimizi yer altına aldırarak istiyoruz. Buna çabalıyoruz. Doğalgazın mahallemize gelmesi için müracaatımızı yaptık. Kanalizasyonlarımız yapıldı. Bunların yanında vatandaşın da bilinçlenmesi gerekiyor. Bu konuyla alakalı bir araya geldiğimizde bu yönde konuşuyoruz. Çevre temizliğine dikkat ediyoruz. Bu konuda eğitimler düzenliyoruz. Bir taraftan tarım ile uğraşıyoruz. Hobi bahçeleri yapalım diyorum.

Muhtarlık yaparken başınızdan geçen ilginç olaylardan, vatandaşlardan gelen ilginç taleplerden birkaçını bizimle paylaşır mısınız?

Bunu kaba bir tarif ile anlatmak istiyorum. Kibar anlatırsam komik olmuyor. Kadın muhtar olduğumu ilk etapta bilmeyenler vardı. Bazen olayın ortasında işe dahil olduğum zamanlar oldu. Bu durumda “sen ne konuşuyorsun. Mahallenin muhtarı sen misin” diyenler oldu. “Evet, muhtarıyım” dediğimde şaşır kaldılar.

Bir daha muhtar olmak ister misiniz? Vatandaşlardan böyle istekler oluyor mu?

Mahalle sakinlerinden ara sıra böyle talepler geliyor. Diğer mahallelerde de sevildiğimi söylüyorlar. Bir dönem daha muhtarlık yapmak istiyorum.

Mahalle adına neler yapmak istiyorsunuz?

Atıl durumda olan köy okulumuz vardı. Burayı tekrar düzenleyerek taziye evi, çok amaçlı kursların yapılabilceği, nişan ve düğünlerin yapıldığı bir hale getirmek istiyoruz. Burayı projelendirdik.

Gençlere yönelik çalışmalar yürütüyor musunuz? Bu konuda bilgi verir misiniz?

Projelendirdiğimiz okulda kurslar düzenleyeceğiz. Şu anda yapılıyor ancak yeterli değil. Genelde kadınlara yönelik kurslar düzenleniyor. Nerdeyse hiç erkek göremiyoruz. Kurslarda vakit geçirmek isteyen erkeklerimiz de mevcuttur. Erkek çocuklarımıza meslek edindirebiliriz. Ahşaba yönelik çok şeyler yapılmaktadır. Bununla alakalı gençlerin katılabileceği kurslar düzenlemek istiyoruz. Halk eğitim müdürü ile görüştüm. Yardımcı olacaklarını ilettiler.

Gençlerimiz halı saha istiyorlar. Bu yönde girişimlerde bulunuyoruz. Yine gençlerimizden mahallemize bisiklet yolu istediler. Bu ve buna benzer talepleri gerekli mercilere çeşitli toplantılarda aktarıyoruz.

Mahalleli ile iletişimi sağlamada bilişim ve iletişim araçlarını kullanıyor musunuz?

Muhtar olur olmaz ilk yaptığım işlerden birisi WhatsApp grubu kurmak oldu. Bütün iletişimimi, ilanlarımı, bilgiler, mahalledeki aksaklıklar, arızalar, yapılan çalışmaları çok detaylı bir şekilde bu grupta paylaşıyorum. Genel çalışmaları da sosyal medya hesaplarımdan paylaşıyorum.

Muhtar olmak isteyen geleceğin kadın muhtar adaylarına neler önerirsiniz?

Olmalarını çok isterim. Şu anda azınlıktayız. Belki de az olduğumuz için bu röportajı da gerçekleştiriyoruz. Bu vesileyle birileri bu dergiyi okuyacak, belki de heveslenecek. Onun için iyi bir referans olmaya çalışıyorum. Birçok kadını heveslendirdiğimi düşünüyorum. Hep olsunlar. Kadınların da yapabilecekleri çok şey olduğunu düşünüyorum. Yapıları gereği daha naifler, daha dikkatli. Çevre temizliğine daha çok dikkat ediyorlar. Daha çok önemsiyorlar. Kamu kurumlarını ve yerel yönetimleri daha güzel çalıştıracaklarını düşünüyorum.

*Cumhuriyet tarihinde Trabzon **Maçka**'da seçilen ilk kadın muhtarı olan Ortaköy Mahallesi Muhtarı Sayın **Elif KAYA**, yaptıklarını ve yaşadıklarını siz değerli DOKA Dergisi okuyucuları için bizimle paylaştı.*

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

1984 Maçka doğumluyum. Evliyim. Bir kız ve bir erkek olmak üzere iki çocuk annesiyim. 2002 yılında sağlık meslek lisesinden mezun oldum.

Muhtar olmaya nasıl karar verdiniz?

Babam da bir dönem muhtarlık yaptı. Babadan kıza geçer misali ben de muhtar oldum. Kaymakamlık yazı işleri müdürlüğünde İŞKUR elemanı olarak çalışıyordum. Seçime dört kişi girdik ve kazanan ben oldum. Cumhuriyet tarihinde ilk defa bir kadın Maçka'da muhtar seçildi. 253 seçmenin 107 oyunu alarak ilk kadın muhtar olarak kayıtlara geçtim. Bu da ayrı bir mutluluk veriyor.

Kaçıncı kez muhtarlık yapıyorsunuz?

İlk kez muhtarlık yapıyorum.

Muhtarlık yaparken başınızdan geçen ilginç olayları bizimle paylaşır mısınız?

Şöyle söyleyebilirim. “Kadından muhtar olmaz”, “o yapamaz” şeklinde diyenler oldu. Yine de aday oldum ve seçildim.

Mahallenin nüfusu ne kadardır? Kaç kişiye hizmet veriyorsunuz?

Kışın yaklaşık 80-90 haneye hizmet verirken yazın

özellikle fındık ayında yaklaşık 900 vatandaşımız ikamet etmektedir. Mahallemde 60 yaş ve üzeri ikamet eden vatandaşımız fazladır.

Mahallenin sorunları nelerdir? Sorunların çözümüne ilişkin neler yapıyorsunuz?

En büyük sıkıntımız yol, su ve elektriktir. Su projemi yaptırdım. Çok fazla miktarda stabilize yol ağına sahibim. Yollarımızın beton yol haline gelmesi için çalışmalarımız oldu. Hava şartları olarak verdiği müddetçe beton dökülüyor.

Mahalle sakinlerinin bahsettiğiniz yol, su ve elektrik dışında ne gibi talepleri oluyor? Mahalle sakinlerinin size karşı tutumları nasıldır?

Bir yerde bir huzursuzluk çıksa arabulucu olmamı istiyorlar. Kendi kızı ve evladı gibi görüyorlar. Buna yönelik bir anımı paylaşmak isterim. Mahallemizde ikamet eden 90 yaşında bir teyzemiz var. Bir çarşamba günü beni arayarak nerede olduğumu sordu. Çarşamba günleri Maçka'nın halk pazarı olduğundan nerdeyse bütün muhtarlar Maçka'da bir araya geliriz. Ben de o gün Maçka'daydım. Yaşlı teyze “köyde kapında bekliyorum, sana bir hediyem var” dedi. 2-3 saat beni bekleyen yaşlı teyze bana hırka örmüştü. “ben bilirim” dedi. “Muhtarlık çok zor bir iştir”.

Gençlere yönelik çalışmalar yürütüyor musunuz? Bu konuda bilgi verir misiniz?

Mahallemizde genç nüfus nerdeyse hiç kalmadı. Yapılan bazı işlerde bile kendim çalışıyorum. Sadece yazın gurbetçiler fındık ayında gelirler. 1-2 ay kalıp geri dönerler.

Kadın muhtar olmanın zorlukları nelerdir? Avantajları veya dezavantajları nelerdir?

Özellikle kadınlarımız çok rahatlıkla sorunlarını gelip bana anlatabiliyorlar. Erkekler de anlatabiliyor, kadınlar da anlatabiliyor. Kadının kadına olan yaklaşımı daha kuvvetli oluyor. Bütün herkese eşit mesafedeyim.

Bir erkek muhtar sabahleyin kahvaltısını yapıp gider. Ancak muhtarlık yanında bir anneyim. Dolayısıyla daha fazla emek veriyorum.

8 Mart Kadınlar Günü nedeniyle Sayın Cumhurbaşkanımızın davetiyle Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne gittiniz. İzlenimlerinizi aktarır mısınız?

Çok güzel karşılandık. Çok güzel ağırlandık. Bütün istek, şikâyet ve taleplerimizi aldılar. Geri dönüş de yaptılar. Çok memnun kaldığımı ifade etmek isterim.

Muhtar olmak isteyen geleceğin kadın muhtar adaylarına neler önerirsiniz?

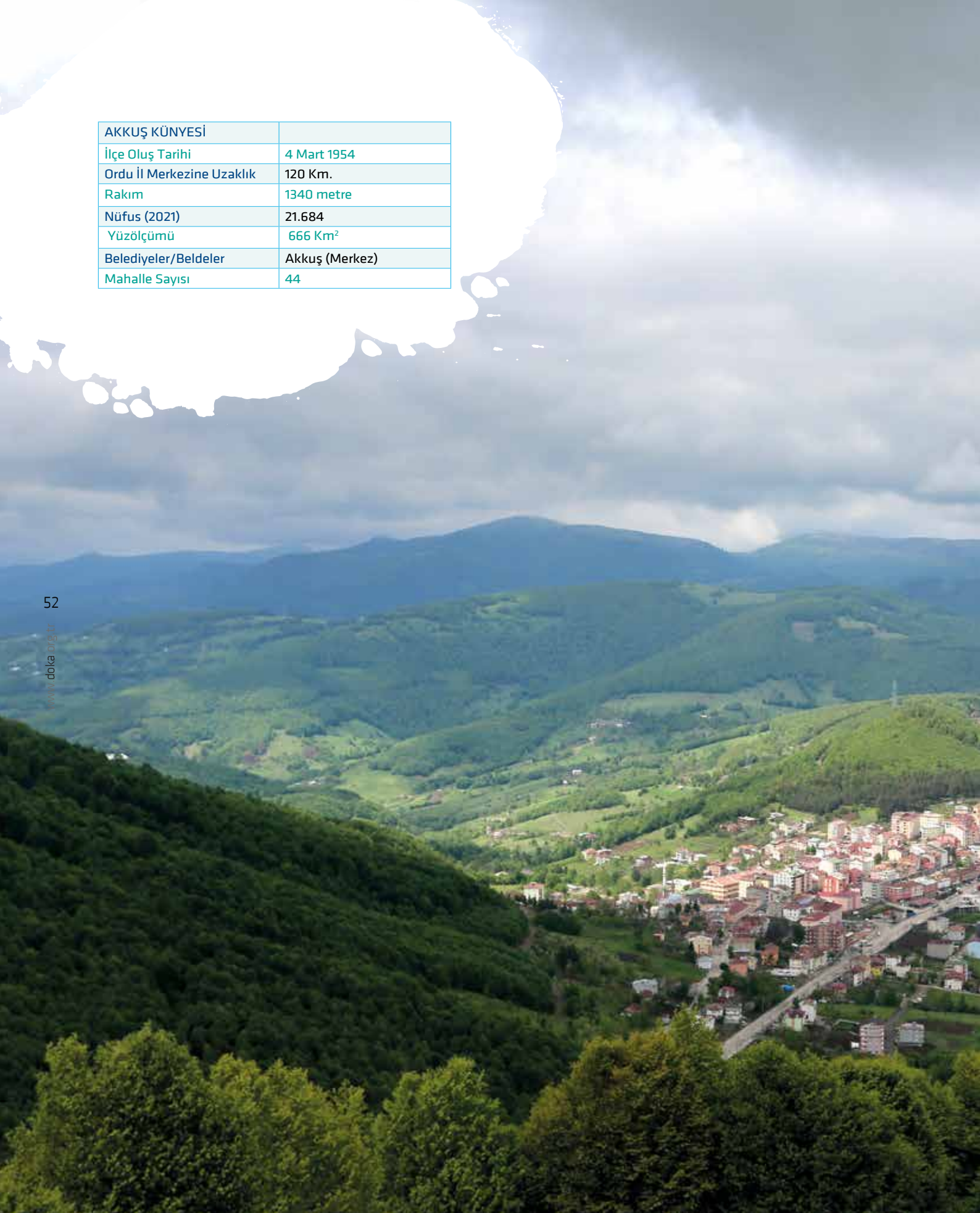
Sonuna kadar desteklerim. Kadın elinin değdiği her yer cennet bahçesine döner diye bir tabir vardır. Gerçekten de öyledir. Muhtarlıkta üçüncü yılıma girdim. Telefonum daha kapanmamıştır. Hiç kimseye dönüş yapmamazlığım olmadı. Kadınlarımız aday olmalıdırlar. Çünkü “kadından muhtar olmaz” algısını kırmak lazım diye düşünüyorum. Ülkemizde 1000’in üzerinde kadın muhtar var. Demek ki muhtarlık erkeklere özgü bir iş değildir. Kamu kurumları ile yazışmaları, ilişkileri, vatandaşlar ile ilişkileri kadınlarımız da çok kolaylıkla yürütebilir.

Bir daha muhtarlık yapmak ister misiniz?

Muhtar olmaktan pişman değilim. Tekrardan muhtar olmak için seçime gireceğim.

AKKUŞ KÜNYESİ	
İlçe Oluş Tarihi	4 Mart 1954
Ordu İl Merkezine Uzaklık	120 Km.
Rakım	1340 metre
Nüfus (2021)	21.684
Yüzölçümü	666 Km ²
Belediyeler/Beldeler	Akkuş (Merkez)
Mahalle Sayısı	44

Yöresel Tatlarıyla ve
Doğal Güzellikleriyle
Akkus

Akkuş Kaymakamı **Emrah ASLAN**'ın anlatımıyla *Akkuş*

Akkuş 666 km²'lik yüzölçüme sahip bir ilçedir. 1955-1960'lı yıllarda tamamen ormancılık üzerine kereste fabrikası kurulmuştur. İnsanlarımızın tamamına yakınının geçimi bu kereste fabrikası sayesindeydi. 38600 hektarlık bir orman varlığına sahibiz. Böyle bir orman varlığı olduğu için de tamamen kereste, ahşap ve ahşap ürünleri üzerine bir ekonomi modeli kurulmaya çalışılmış. İlerleyen yıllarda tarım ve hayvancılık gelişmeye başlamıştır.

1985'li yıllarda mevcut kereste fabrikasının özelleştirilmesiyle birlikte ilçeden göçler de başlıyor. Şu anda ilçede özellikle kış aylarında yaşayan nüfusum 5 bin civarındadır ve yaşlılardan oluşmaktadır. Son yıllarda özellikle tarım alanında coğrafi tescilli şeker fasulyesiyle uğraşan kişi sayısında artışı gözlemliyoruz.

Samsun tarafındaki mahallelerimiz zeytinin yetişebileceği uygun iklim şartlarına sahiptir. Buralardaki mahallere zeytin diktik. Salep çalışmalarımız devam ediyor. Arazi şartlarının engebeli olması tarımsal faaliyetleri kısıtlıyor. Ancak biz bunu bir engel olarak görmüyoruz.

Damyeri mahallemizde süt toplama yerinden günlük 2 tona yakın süt alınmaktadır. Niksar'daki süt fabrikası da bu sütü gelip almaktadır. Gerekli destekler sağlanırsa süt ve süt ürünlerine yönelik sektörün gelişebileceğini düşünüyorum.

İlçede kadın kooperatifi kurmak istiyoruz. Kooperatif aracılığıyla kadınlarımızın ürettiği el ürünlerini piyasada pazarlamak istiyoruz. Buna yönelik de üç sacayağımız var. Bunlardan birincisi süt ve süt ürünleri, ikincisi fasulye ve türevleri, üçüncüsü ise fındık ve fındık türevleridir. Bunu sürdürülebilir hale getirmek için tarımsal aletlere ihtiyacımız olacak. Bunlar için de proje çalışmalarına başladık.

Turizme yönelik olarak da; hiçbir yapılaşmanın olmadığı Argan yaylamızda yürüyüş yolları, kamp alanlarının oluşturulması, suni gölet etrafında insanlarımızın konaklayabileceği ya da piknik yapabilecekleri bir alan yapmayı düşünüyoruz.

25 yataklı devlet hastanemiz ile sağlık alanında hizmet vermeye devam ediyoruz. Toplum sağlığı merkezimizde de sağlık hizmetleri veriliyor. Daha önce belde olan Akpınar ve Çayıralan mahallerimizde de sağlık ocakları hizmet vermeye devam etmektedir.

Ulaşım anlamında Ünye-Akkuş karayolunun iyileştirilmesine yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz. İlçemizde özel sektör ara eleman sorunu yaşıyor. İlçemizde YİBO olarak hizmet veren okulumuzu meslek lisesine dönüştürmeyi amaçlıyoruz. Okullarımızda mesleki eğitim merkezi (MESAM) tarzı yapılar kuracağız. Ahşap ve gıda üzerine ara eleman yetiştirecek yapıyı oluşturarak usta-çırak ilişkisini canlandırmayı hedefliyoruz.

Akkuş Şeker Fasulyesi coğrafi tescilli ürünümüzdür. İlçemizde Karaçal Patatesi adıyla bir patates yetiştiriyor. Coğrafi işaret alabilecek potansiyelde bir üründümüzdür. Buna yönelik çalışmalar yapacağız. Çok hızlı pişen lezzetli bir patatestir. Tokat'ın Niksar ilçesine yakın mahallerimizden birisi olan Karaçal iklim olarak da benzerlik göstermektedir.

Akkuş'ta görev yapan 260 kadar öğretmenim, devlet hastanesinde de 130 çalışmamız ile birlikte ilçemizde 600-700 bandında bir memur çalışmamız vardır. Bu personelimizden bazıları ya Ünye'den ya da Niksar'dan gidip gelmektedirler. Akkuş'ta konut sorunumuz vardır. TOKİ ile 100 konutluk bir site yapımı için çalışmalarımız devam etmektedir. Bununla birlikte sosyal alanlarımızın da farklılaşacağını ve artacağını düşünüyorum.

Göreve başlamanla birlikte eğitimde koçluk sistemini getirdik. Bu yıl 112 öğrencimiz üniversite sınavına girecek. Öğrencilerimizin üniversiteye giriş ücretlerini kaymakamlık olarak karşıladık. Belediye ile işbirliği yaparak onları sinemaya götürdük. 11. sınıflarımızı Gençlik ve Spor Bakanlığımızın kamplarına göndereceğiz. Eğitim anlamında üzerimize çok büyük görevler düşüyor. 50 adet öğrencimizi belediye başkanı, kaymakam, emniyet müdürü, jandarma komutanı ve başhekimimize zimmetledik. Ben dört öğrenciyi aldım. Bendeki iki öğrenci hukuk okumak istiyor. Amacımız şu: Denemeler nasıl gidiyor, moral motivasyon nasıl takip ederek onları okuyabilecekleri en yüksek bölümlerde ve üniversitelerde görmek istiyoruz.

Akkuş'un en büyük avantajı İç Anadolu'yu Karadeniz'e bağlayan yol güzergâhı üzerinde bulunmasıdır. Çoğu insan burayı pas geçerek ya Ordu'ya ya da İç Anadolu'ya geçmektedir. Dolayısıyla Akkuş'u bir geçiş güzergâhı olmaktan çıkartmak lazımdır. Örneğin arabasıyla geçen birinin çarşısıyla, pazarıyla, dinlenebileceği alanların olması gerekir. Kentten köye gelen insanlarımız az olsa da oluyor. Bu insanlarımızı tarıma teşvik etmeliyiz. Fındıkta, fasulyede, karalahanada, mısırdaki bir tarım üssü haline gelebiliriz. Akkuş'ta bu potansiyeli görüyorum. Eğitim ve sosyal yaşam anlamında kaliteyi yükseltmeliyiz.

Tarihçe

XIX. yüzyılın sonlarına doğru Akkuş ilçesinin adından söz edildiğini görüyoruz. 1858-1892 yılları arasında, Sivas vilayetinin Samsun Sancağına bağlı "Karakuş" adıyla bir yerleşim merkezi olduğu bilinmektedir. Karakuş topraklarına ilk yerleşenlerin; Samsun ili ve sahil ilçeleri ile Tokat ilinde vuku bulan sıtma salgını sonucu, yüksek ve serin olan bu yerlere göçenler olduğu tahmin edilmektedir. 1402 yıllarında Sivas ilinde meydana gelen çatışma ve karmaşa sonucu yapılan göçler, kan davaları yüzünden kaçan aileler, Selçuklu, Anadolu Beylikleri ve Osmanlı dönemindeki savaş ve istilalar sırasında göç ederek gelen aileler kendilerine "Karakuş'u" mekan olarak seçmişlerdir.

Akkuş ilçe olmadan önce 1892-1920 yılları arasında Karakuş bucağı olarak Samsun ilinin Ünye ilçesine bağlı kalmıştır. 1920 yılında yürürlüğe giren 69 sayılı Kanunla Ordu'nun il olması üzerine Ünye ilçesi ile birlikte Ordu iline bağlanmıştır. Tarihinin akışı boyunca çeşitli kavimlerin, emir ve derebeylerin baskın ve istilalarına maruz kalan Karakuş, küçük bir yerleşim merkezi olmaktan ileriye gidememiştir. 1892 yıllarında bucak merkezi olması ile

yavaş yavaş gelişmeye başlamış ve 62 yıl aradan sonra ilçe olmaya namzet duruma gelmiştir.

4 Mart 1954 yılında çıkarılan 6324 Sayılı Kanun ile Karakuş nahiyesi "Akkuş" adı ile ilçe olmuştur.

Coğrafi Yapı, Bitki Örtüsü ve İklim

İlçe, Orta Karadeniz'in iç kısımlarında Canik Dağları üzerinde Argın Tepesi eteğinde kurulmuştur. 666 km²'lik yüzölçüme sahip Akkuş'un batısında Erbaa ve Niksar, doğusunda Kumru, kuzeyinde ise Terme, Salıpazarı, Ünye, Çaybaşı ve İkizce bulunur.

Engabeli, yüksek tepelerle, orman ve çayırlarla kaplı ilçenin rakımı 1340 metredir. Denize uzaklığı ise 60 km'dir.

İlçede kara iklimi daha ağır basmaktadır. Genellikle her mevsimde yağış kaydedilir. Rakım olarak yüksek olduğundan senenin yaklaşık 6 ayı kar yağışlı geçer. Kışlar genellikle sert geçer.

Genel yüzölçümünün % 46'sına tekabül eden ormanlık saha kayın (% 90), meşe, kızılğaç, sarıçam, orman gülü vb. değişik ağaç ve ağaççıklardan oluşmaktadır. Geri kalan kısmı ise çiftçiler tarafından yetiştiriciliği yapılan değişik kültür bitkileri ile çayır-mera bitkilerinden oluşmaktadır. Bitki örtüsü rakıma (250-1600 m.) bağlı olarak değişiklik arz etmektedir.

Nüfus ve İdari Yapı

İlçenin nüfusu, 2021 yılına göre 21.684'dür. Bu nüfus, 11.239 (% 51,83) erkek ve 10.445 (%48,17) kadından oluşmaktadır. Km²'ye düşen kişi sayısı 32'dir.

Bir belediye (Akkuş Belediye Başkanlığı), 44 mahalle muhtarlığı (Akpınar, Alan, Ambargürgen, Ceyhanlı, Çaldere, Çamalan, Çamlıca, Çavdar, Çayıralan, Çökek, Çukurköy, Dağyolu, Damyeri, Düğencili, Esentepe, Gedikli, Gökçebayır, Gürgenliyatak, Haliluşağı, Karaçal, Kargı, Kemikgeriş, Ketendere, Kızılelma, Koçcuvaz, Kurtboğaz, Kuşculu, Külekçili, Merkez, Meyvalı, Muratlı, Ormancık, Ortabölme, Salman, Seferli, Subaşı, Şahin, Tuzakköy, Yazlıkbelen, Yenimahalle, Yeşilgüneycik, Yeşilköy, Yolbaşı, Yukarıdüğencili) bulunmaktadır.

Eğitim, Sağlık ve Sosyal Durum

Akkuş'ta eğitim öğretim faaliyetleri 1 anaokulu, 9 ilkokul, 9 ortaokul ve 4 lise ile verilmektedir. 221 derslikte 253 öğretmen tarafından 3609 öğrenciye eğitim öğretim hizmetleri sunulmaktadır. Ayrıca

halk eğitim merkezi müdürlüğü tarafından yaygın eğitim faaliyetleri icra edilmektedir.

Akkuş'ta yükseköğrenim hizmetleri 14.02.2008 tarihinde kurulan Akkuş Meslek Yüksekokulu aracılığıyla sürdürülmektedir. 2013-2014 güz dönemi itibarıyla Bilgisayar Kullanımı Bölümü Bilgi Yönetimi Önlisans programı ile eğitim öğretime başlamıştır. Bugün itibarıyla Bilgi Yönetimi ile Avcılık ve Yaban Hayatı olmak üzere 2 programla eğitim öğretimini devam ettirmektedir.

İlçedeki sağlık hizmetleri ise 1984 yılında sağlık ocağı olarak kullanılan binada hizmete açılan Akkuş Devlet Hastanesi ile yürütülmektedir. 1987 yılında projelendirilip devlet vatandaş iş birliği ile 597 m² zemin üzerine 4 katlı olarak yapıp 1991 yılında mevcut hizmet binasında hizmet vermeye başlamıştır 2388 m² kapalı alana sahip hastanede iç hastalıkları kliniği, aile hekimliği kliniği, çocuk kliniği, acil poliklinik, evde bakım hizmetleri, hemodiyaliz ünitesi, dahiliye servisi ve diş polikliniği ile aktif bir şekilde hizmet vermektedir.

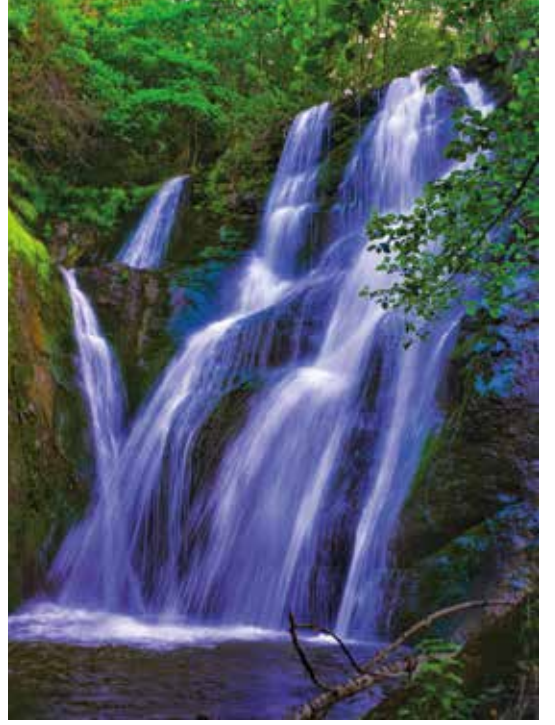
Tarım, Hayvancılık ve Ekonomik Durum

Ekonomi genelde tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım yapılacak geniş düzlükler bulunmadığından mısır ve tahıl sınırlı ekilmektedir. Niksar ve Erbaa ilçelerine yakın mahallelerde coğrafi tescilli Akkuş Şeker Fasulyesi yetiştirilmektedir. Son yıllarda "çakıldak" diye tabir edilen fındık türünün yetiştirilmesinde büyük bir artış gözlenmektedir. Yüksek kesimlerde bulunan yayla ve meralarda küçükbaş hayvancılık yapılmaktadır.

Sanayi yok denecek kadar azdır. Orman nakliyatçılığı kooperatifleri haricinde faaliyette kooperatif bulunmamaktadır. Ekonomik ve sosyal yönden faal nüfusun büyük bölümü nakliyatçılıkla, küçük esnafılık ve küçük sanatkârlıkla uğraşmaktadır. İlçe sadece Ziraat Bankası bulunmaktadır.

Ulaşım

Sahilde bulunan Ünye'ye 60 km, Ordu il merkezine 120 km, Ordu-Giresun Havalimanına 139 km, Tokat Havalimanına ise 110 km uzaklıkta olan Akkuş, Ordu'nun iç ilçelerinden birisidir.

Kültür ve Turizm

Argan Yaylası

İlçe merkezine 3 kilometre uzaklıkta, bozulmamış doğasıyla dikkati çeken 1650 rakıma sahiptir. 1991 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Turizm Merkezi ilan edilmiştir. Bozulmamış doğal yapısı ile görülmeye değer yaylalarımız arasında olup, kayak turizmine elverişlidir.

TR90 DOKA Bölgesinde Akkuş'un Yeri

TR90 Doğu Karadeniz Bölgesi İlçeleri Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeks Değerlerine bakıldığında Akkuş ilçesi -3,997755 endeks değeri Ordu'da yer alan 19 ilçe arasında 18.sırada, DOKA Bölgesinde yer alan 79 ilçe arasında ise 77.sırada yer almaktadır.

Eşdeğer sosyoekonomik gelişmişlik değerleri incelendiğinde Akkuş; eğitim, sağlık, yaşam kalitesi, ekonomik ve mali ile rekabet ve yenilik kapasitesi alanlarındaki bütün endeks değerlerinde negatif endeks değerine sahiptir.

Eğitim alanındaki -3,290111 endeks değeri ile Ordu'da yer alan 19 ilçe arasında sonuncu, DOKA Bölgesinde yer alan 79 ilçe arasında ise 78.sırada yer alır.

Sağlık alanındaki -0,926758 endeks değeri ile Ordu'da yer alan 19 ilçe arasında 10.sırada, DOKA Bölgesinde yer alan 79 ilçe arasında ise 53.sırada yer alır. Yaşam kalitesi alanındaki -3,431196 endeks değeri ile Ordu'da yer alan 19 ilçe arasında sonuncu, DOKA Bölgesinde yer alan 79 ilçe arasında ise yine sonuncu sırada yer alır.

Ekonomik ve mali alanındaki -1.031506924 endeks değeri ile Ordu'da yer alan 19 ilçe arasında sonuncu, DOKA Bölgesinde yer alan 79 ilçe arasında ise 65.sırada yer alır. Rekabet ve yenilik kapasitesi alanındaki -0,751863 endeks değeri ile Ordu'da yer alan 19 ilçe arasında 5.sırada, DOKA Bölgesinde yer alan 79 ilçe arasında ise 42.sırada yer alır.

BEŞİKDÜZÜ KÜNYESİ	
İlçe Oluş Tarihi	4 Temmuz 1987
Trabzon İl Merkezine Uzaklık	50 Km.
Rakım	5 metre
Nüfus (2021)	23.594
Yüzölçümü	121 Km ²
Belediyeler/Beldeler	Beşikdüzü (Merkez)
Mahalle Sayısı	34

Trabzon'un Batıya Açılan Yüzü *Beşikdüzü*

Beşikdüzü Kaymakamı Ferhat VARDAR'ın anlatımıyla Beşikdüzü

Beşikdüzü Trabzon'un batıdaki ilk ilçesidir. Engebeli bir coğrafi yapıya sahip ilçemizin nüfusu 23.594'dür.

62

www.doka.org.tr

Tarım anlamında ön planda olan fındıkçılıktır. Vatandaşlarımız geçimini genellikle fındıktan sağlamaktadırlar. Karadeniz kıyısında olmamız hasebiyle balıkçılık ta öne çıkan sektörlerden birisidir. Ciddi manada karadeniz somonu yetiştirilmekte ve ihraç edilmektedir. Balıkçılığın ilçemizin ekonomisine ciddi değer kattığını ifade edebilirim. Fındık ve balıkçılığın yanında az da olsa çay üretimi yapılmaktadır.

İlçemizde bulunan Beşikdüzü Organize Sanayi Bölgesiyle de istihdama ciddi şekilde katkı sunulmaktadır. İstihdam noktasında sadece Beşikdüzü'ne değil civar ilçelere de katkı sağlamaktadır. Şu anda mevcut

OSB için 3.etap genişleme çalışmaları devam ediyor. Beşikdüzü OSB'de yurtdışına ihraç yapan ciddi firmalarımız mevcuttur. Yakın ülkelere ve Avrupa ülkelerine ihracat yapılmaktadır. 3.etap çalışmaları bittikten sonra da hem ilçemize hem Trabzon'a hem de bölgeimize ticari anlamda çok önemli katkılar sağlayacaktır.

Denizden ciddi şekilde istifade ediyoruz. Özellikle deniz sporlarını ilçemizde yapabiliyoruz. Yelken ve kano sporlarını ilçemizde yapma olanağı mevcuttur. Turizm noktasında su sporları ilçemize ciddi değer katıyor. İlimizden ve ülkemizin çeşitli yerlerinden ilçemize gelerek bu yelken sporunu yapan sporcular oluyor. Önümüzdeki aylarda da yelkenli sporu anlamında bu etkinlikler ilçemizde devam edecek. Karadeniz kıyısında olmamız hasebiyle deniz ile içli dışlıyız. Hem balıkçılık hem de su sporları ilçemizde yapılabilmektedir.

İlçemiz aynı zamanda bir eğitim şehridir. Beşikdüzü denince akla ilk gelen unsurlarından birisinin de eğitim olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. İlçemizde fen lisesi mevcuttur. Fen lisesi ve diğer liselerden mezun olan öğrencilerimiz iyi üniversitelerde okuyorlar. Ortaokul öğrencilerimizin ilçemizde, ilimizde ve ülkemizin diğer illerindeki kaliteli fen lisesi ve Anadolu liselerini kazandıklarına şahit oluyoruz. Dolayısıyla Beşikdüzü eğitim alanında bir marka ilçedir. Dışarıda vatandaşlarla sohbet ettiğinizde eğitim anlamında ne kadar ileri düzeyde olduğunu görürsünüz.

Kaymakamlık olarak da eğitim alanında ciddi çalışmalarımız oldu. Eğitimi daha da ileri taşımak adına ilçe milli eğitim müdürü, şube müdürleri ve okul yöneticileri ile sık sık bir araya gelerek toplantılar gerçekleştiriyoruz. Özellikle 8. ve 12. sınıfların iyi lise ve iyi üniversite kazanmaları için daha neler yapabiliriz kapsamında çeşitli proje faaliyetlerimiz oldu. Bu kapsamda kaynak kitapları alarak dağıtımını yaptık. Kaliteli Anadolu ve fen liselerini yerinde görmelerini sağladık. Buralarda okuyan öğrenciler ile hasbihal ettirerek bu ortamın atmosferini yaşamalarını sağladık. Öğrenciler de bu vesileyle hedeflerini daha iyi belirleme şansını yakalıyorlar.

Vatandaşlarımızla geldiğimiz günden beri birlikteyiz. Mahalle ziyaretlerinde onların görüş ve önerilerini alıyoruz. Dar gelirli vatandaşlarımıza sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıf aracılığıyla ulaşıyoruz ve yardım yapıyoruz.

Beşikdüzü Trabzon'un batıdan açılan ilk kapısı olduğundan Trabzon'a açılan yüzü olarak adlandırabiliriz. Marka ilçe olma anlamında ciddi potansiyele sahip bir ilçeyiz.

Dergi gibi yayınlarda ilçemizi tanııtma olanağına kavuşuyoruz. Daha fazla kitleye ulaşma imkânı sunuyor. Özellikle turizm anlamında ciddi katkısı olacağını düşünüyorum. Ulaştığı yerlerde ilçemize muhakkak artı değer katacaktır.

Tarihçe

1834 yılında padişah II. Mahmut'un fermanıyla Vakfıkebir İlçesine bağlı Şarlı Nahiyesi olarak kurulmuştur. İlçe halkı 13 ve 14. yüzyıllarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan gelen Türkmen boylarının torunları olduğunu bugünkü Oğuz, Türkelli, Şahmelik, Kalegüney, Anbarlı ve Seyitahmet gibi köy adları ortaya koymaktadır.

Uzun yıllar nahiye statüsünde faaliyet yürüten Beşikdüzü, 19.06.1987 tarih ve 3392 Sayılı Kanunla ilçe statüsüne kavuşmuştur. İlçeye atanan ilk Kaymakam 4 Ağustos 1988 tarihinde görevine başlamıştır.

Coğrafi Yapı, Bitki Örtüsü ve İklim

Trabzon 50 km batısında yer alan Beşikdüzü'nün doğusunda Vakfıkebir, batısında Eynesil, güneyinde Şalpazarı ve Tonya ilçeleriyle kuzeyinde ise boydan boya Karadeniz ile komşudur. 121 km²'lik yüzölçüme sahip Beşikdüzü'nün ilçe merkezi düz olup deniz seviyesi yüksekliğindedir.

34 mahalleye sahip ilçenin iç kesimleri oldukça engebeli ve meyilli bir araziye sahiptir. Tipik Karadeniz ikliminin hüküm sürdüğü ilçede, yazları serin, kışları ılıktır. Her mevsimde yağış görülür. En sıcak ay ortalaması 22 derece, en soğuk ay ortalaması 6 derecedir. Nem oranı % 60-70 civarındadır. Önemli akarsuları Ağasar Deresi ve

Kurbağlıdere'dir. Önemli yükseltileri ise Beşikdağ, İzmiş, Kabalak ve Yumru Tepeleri'dir. Çevre ilçelerinin de yaralandığı Beşikdüzü Limanı doğal bir liman niteliğindedir.

Nüfus ve İdari Yapı

İlçenin nüfusu, 2021 yılına göre 23.594'dür. Bu nüfus, 11.862 (% 50,28) erkek ve 11.732 (%49,72) kadından oluşmaktadır. Km²'ye düşen kişi sayısı 195'dir.

Bir belediye (Beşikdüzü Belediye Başkanlığı), 34 mahalle muhtarlığı (Adacık, Ağaçalı, Akkese, Aksaklı, Ambarlı, Ardıcatak, Bayırköy, Beşikdağı, Bozlu, Cumhuriyet, Çakırlı, Çeşmeönü, Çıtlaklı, Dağlıca, Denizli, Dolanlı, Duygulu, Fatih, Gürgenli, Hünerli, Kalegüney, Korkuthan, Kutluca, Nefişarlı, Oğuz, Resullü, Sayvancık, Seyitahmet, Şahmelik, Takazlı, Vardallı, Yenicami, Yeşilköy, Zemberek) bulunmaktadır.

Eğitim, Sağlık ve Sosyal Durum

Beşikdüzü'nde eğitim öğretim faaliyetleri 3 anaokulu, 5 ilkokul, 6 ortaokul, 6 lise ve 1 özel eğitim okulu ile verilmektedir. 214 derslikte 347 öğretmen tarafından 3534 öğrenciye eğitim öğretim hizmetleri sunulmaktadır. Bir öğretmene düşen öğrenci sayısı 10,38 iken bir dersliğe düşen öğrenci sayısı ise 16,51'dir. Net okullaşma oranının %96 olan ilçede ayrıca halk eğitim merkezi müdürlüğü tarafından yaygın eğitim faaliyetleri icra edilmektedir.

Beşikdüzü'nde yükseköğrenim hizmetleri 10.11.1992 tarihinde Karadeniz Teknik Üniversitesine bağlı olarak 2547 sayılı Kanunun 2889 sayılı Kanunla değişik 7/d-2 maddesine göre 18.482 m2 alan üzerine kurulan Beşikdüzü Meslek Yüksekokulu aracılığıyla sürdürülmektedir. 18.05.2018 tarihinde kurulan Trabzon Üniversitesi bünyesine katılan Beşikdüzü Meslek Yüksekokulu 2020-2021 eğitim-öğretim yılı itibarıyla 572 erkek ve 553 kız öğrenci olmak üzere toplam öğrenci sayısı 1125'dir. Hâlihazırda iklimlendirme-soğutma, pazarlama, muhasebe ve vergi uygulamaları, büro yönetimi ve yönetici asistanlığı, işletme yönetimi, dış ticaret ve çağrı merkezi hizmetleri programları ile eğitim öğretimini devam ettirmektedir.

İlçedeki sağlık hizmetleri 112 acil yardım ve kurtarma istasyonu, toplum sağlığı merkezi ve aile sağlığı merkezi eliyle yürütülmektedir.

Tarım, Hayvancılık ve Ekonomik Durum

6.666,6 hektarlık toplam arazinin; 5126 hektarı tarım arazisi, %79'u fındık, 12,15'si mısır, %3,08'i sebze, %2,17'si çay, %1,66'sı patates ve %1,92'si ise meyvedir. İlçenin tarım potansiyelinde fındık ilk sırayı almaktadır. 3624 büyükbaş, 2926 küçükbaş ve 3000 kimes hayvanı varlığına sahip ilçede denizde ağ kafeslerde ise Karadeniz Somonu ve alabalık yetiştiriciliği yapılmaktadır.

İlçemizde hayvancılık daha çok süt ve süt mamulleri üretimine yönelik olarak yapılmaktadır. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştirilmesi ve satışı da yapılmaktadır. Tekne ve kafes ile yapılan balıkçılık faaliyetinde önemli gelir sağlanmaktadır.

Tarım ve hayvancılığın yanında 1 adet organize sanayi bölgesi ve 1 adet küçük sanayi sitesi ise sanayi alanında faaliyetler devam etmektedir. 39 parselde hizmet veren Beşikdüzü Organize Sanayi Bölgesi 2 etap şeklinde planlanarak faaliyet geçmiştir. Şu anda 3.etap genişleme çalışmalarının planlaması devam eden OSB'de 14 farklı sektörde 32 firmaya tahsis yapılmış olup 25 firma faaliyetine devam etmektedir. Diğer firmalar ise inşaat ve proje aşamasındadır. Yaklaşık 830 kişiye istihdam sağlayan Beşikdüzü OSB tam kapasiteye geçilmesiyle 2000 kişiye iş imkânı sağlanacaktır.

İlçede bulunan 1 adet küçük sanayi sitesinde toplam 49 işyerinde 155 kişi istihdam edilmektedir.

Ziraat Bankası, Halk Bankası ve İş Bankası şubeleri faaliyet sürdürmektedir.

Ulaşım

Trabzon il merkezine 50 km uzaklıktaki Beşikdüzü'nün Trabzon Havalimanına uzaklığı ise 55 km'dir. 435 km yol ağına sahip ilçede bunun 335 km'si Beşikdüzü Belediyesine ve 100 km'si Trabzon Büyükşehir Belediyesine aittir.

Kültür ve Turizm

Tarihi, kültürü ve eşsiz doğal güzellikleriyle turizmin yeni rotası haline gelen ilçenin tarihi mekânları Beşikdağ Kapılı Kaya Mağarası, Şahmelik Kalesi, Adacık kale kalıntıları, Yumru Dağı, Kilise Kıranı kalıntıları, Ceneviz kalıntıları olarak göze çarpmaktadır. İlçedeki tarihi eserler, medreseler, camiiler, kabristanlıklar ilgilileri tarafından her mevsim ziyaret edilebilmektedir.

Beşikdüzü sahilinde bulunan Şehit Üsteğmen Erdal Kurtoğlu Parkı, Doğu Gözaçan Kültür Parkı

(Amfi Tiyatro), Çağlar Parkı ile Adacık mahallesinde Belediye Plajı sosyal tesislerinde her türlü imkân mevcuttur.

Ayrıca yapımı devam eden Beşikdağ turizm ve Doğa Sporları Merkezi projesi kapsamında yapılacak olan Teleferik ilçede turizm potansiyelini artıracaktır.

BSB831/HERİPRENEURSHIP

Project funded by the
EUROPEAN UNION

Avrupa Birliği tarafından desteklenen, Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında yürütülen ve Temmuz 2020 tarihinde başlayan HERIPRENUERSHIP projesi Haziran 2023 tarihinde sona erecektir.

Kavala Kalkınma Ajansı (Yunanistan), Bulgar Karadeniz Yerel Yönetimler Birliği (Bulgaristan), Danube Karadeniz Üniversitesi (Romanya), İakob Gögebaşvili Telavi Üniversitesi (Gürcistan), Moldova Ulusal İç Turizm Birliği (Moldova) ve Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (Türkiye) proje ortakları olarak yer aldığı projede, yapılacak aktivitelerde turizm alanında çalışan kamu kurumları, özel sektör ve STK'ların aktif katılımı öngörülmektedir.

Toplam bütçesi 1.289.538,17 Avro (196.403,56 Avro-DOKA) olan projeyele kültürel miras konusunda farkındalık yaratılması, yeni ve pazarlanabilir ürünler ortaya çıkarılması ve tanıtım faaliyetleri ile bu çıktıların turizm sektörü içerisinde ekonomik faydalara dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Proje çıktıları ile, ortak bir kalkınma vizyonu ile hareket ederek, beyin göçünü önlemek, geleneksel beceri ve ürünlerin, yenilikçi yöntemlerle güçlendirilerek kültürel mirası turizmin sektöründe aktif ve sürdürülebilir kullanıma olanak sağlayacak yeni bir paradigma oluşturulmasına yardımcı olması hedeflenmektedir.

Proje kapsamında tüm ortak ülkelerden belirli bir tema altında 10'ar adet kültürel miras alanının belirlenmesi ve bu alanların seçilen tema çerçevesinde, ilerleyen dönemlerde tur paketi olarak pazarlanmak üzere tanıtımının yapılması ve dolayısıyla bölge turizm gelirlerine katkı sağlanırken turizm kapasitesinin de geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Doğu Karadeniz Bölgesi'nden de İpek Yolu teması altında 10 adet kültürel miras ögesi belirlenmiştir.

- 1- Sümela Manastırı
- 2-Satala Antik Kenti
- 3-İmera (Aziz Jhon Prodromos) Manastırı
- 4-Vazelon Manastırı
- 5-Akçakale
- 6-Kızlar Manastırı
- 7-Aziz Anna Kilisesi
- 8-Eski Gümüşhane Süleymaniye Mahallesi
- 9-Ortahisar Camii
- 10-Sarı Çiçek Köy Odası

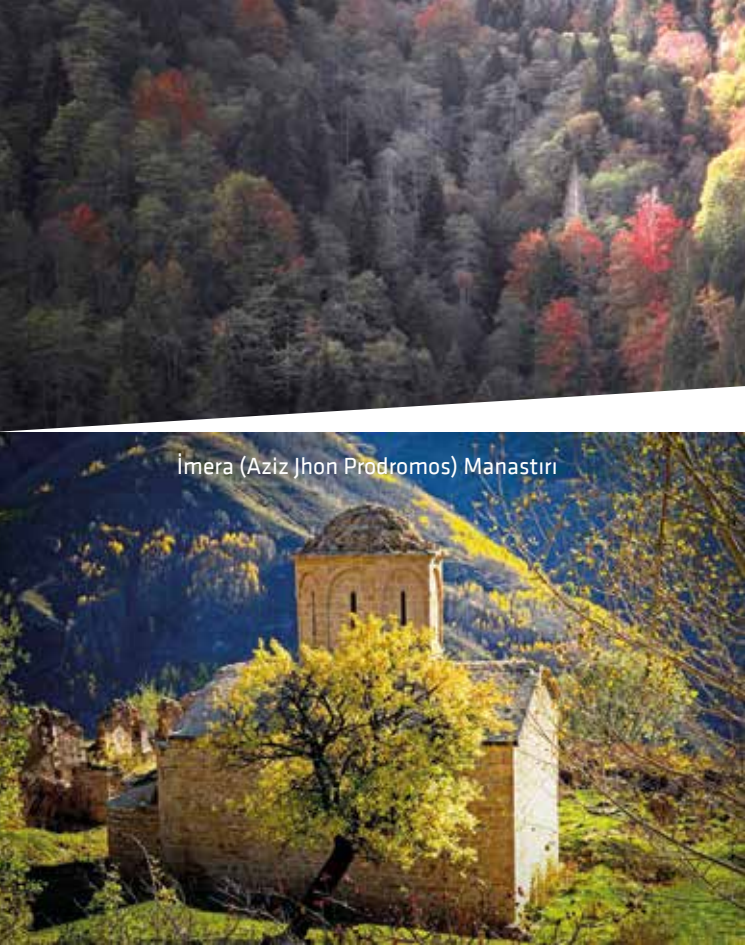
Satala Antik Kenti

Proje kapsamında seçilen kültür varlıklarından Satala ve Süleymaniye Mahallesi birer yerleşim olarak dikkat çekmektedir. Satala Antik kentinin tarihi tarih öncesi dönemlere gitmesine karşın yerleşim Roma İmparatorluk Döneminde sınırı koruyan önemli bir lejyon kentidir. İpek Yolu üzerinde Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgesini birbirine bağlayan tarihi yolların birleştiği bir kavşak noktasında bulunan kent, Geç Antik Kentin sonuna kadar önemini korumuştur. Roma mimarisi ile askeri kültür öğelerinin yoğun bir şekilde izlenebileceği kent, tarihinde iki farklı Roma lejyonuna ev sahipliği yapmıştır.

Seçilen kültür varlıkları arasında diğer bir yerleşim yeri olan Süleymaniye Mahallesi, eski Gümüşhane olarak da bilinmektedir. Modern kent merkezinin yakınında, yüksek tepelerin yamacına kurulmuştur. İpek yolu üzerinde önemli bir durak noktası olan yerleşimde bulunan zengin gümüş ve altın yatakları, tarih boyunca yerleşimin önemli bir üretim merkezi olmasına da olanak tanımıştır. Müslüman ve gayrimüslim nüfusun birlikte yaşadığı kentte günümüze ulaşan çok sayıda dini, kamusal ve sosyal yapı yer almaktadır. Kent dokusunun bozulmadan ulaştığı yerleşim, Anadolu madencilik tarihi açısından da önemlidir.

Sümela Manastırı

Proje kapsamında seçilen kültür varlıkların sekizi mimari yapıdır. Farklı dönemlere ait, dini, askeri ve sosyal olmak üzere farklı türlerden yapılardan oluşan kültür varlıklarından tek askeri yapı Akçakale'dir. İpek Yolu'nun önemli limanı olan Trabzon'un korunması açısından stratejik bir öneme sahip olan kale, Trabzon Rum Devleti ile Osmanlı döneminde aktif bir şekilde kullanılmıştır. İçerisinde askeri tarih ile ilgili önemli buluntular barındıran eser, aynı zamanda Ortaçağ'a tarihlenen bir manastır ve mezar yapılarına da ev sahipliği yapmaktadır. Kalede dikkati çeken bir diğer unsur ise hemen önündeki deniz dibinde yer alan gemi ve top kalıntılarıdır.

Ele alınan Sümela Manastırı, Vazelon Manastırı, Kızlar (Panagia Theoskepastos) Manastırı İmera St. Jhon Prodromos Manastırı ile kuruluşları erken Hristiyanlık dönemine kadar inen birer manastır kompleksidir. Trabzon Rum Devleti döneminde önemleri artarak zaman içinde sürekli gelişip büyüyen bu kültür varlıkları 20. yüzyılın başlarına kadar Osmanlı

İmparatorluğu'ndaki gayrimüslimler tarafından da kullanılmışlardır. Kent merkezlerinde ve İpek Yolu güzergâhı üzerinde inşa edilen yapılar, dini işlevleri dışında yolculuk eden insanların konaklayabildikleri birer dinlenme mekânları olarak da hizmet vermişlerdir.

Çoğunlukla bir mağaradan içine ya da yanına yapılmış, kathedikon olarak adlandırılan bir ana kilise etrafında gelişen manastırlar, farklı türlerdeki birçok yapının birleşiminden meydana gelmişlerdir. Zengin duvar resimleri ile bezenmiş olan ana kiliselerin yanında irili ufaklı şapel, ayazmalar, trapeza adı verilen yemekhaneleri, mutfak, fırın, çeşme, keşişlerin konaklama odaları ve kütüphane gibi farklı bölümlerden oluşmaktadır. Manastırlarda bulunan yapılar aynı zamanda zengin dekoratif süslemeler barındırması açısından da önemlidir. Manastırlar mimari zenginlikleri yanında günümüzde Türkiye, Yunanistan, Romanya, İngiltere ve Rusya'daki müze ve özel koleksiyonlara dağılan litürjik eserlere de sahiptir.

Aziz Anna Kilisesi

Proje kapsamında seçilen iki kültür varlığı tek bir yapıdan oluşmaktadır. Her ikisi de Trabzon'da yer alan yapılar Bizans ve Trabzon Rum Devleti döneminde inşa edilmişlerdir. Bu yapılardan ilki olan Aziz Anna Kilisesi, bazilikal planlı ufak bir yapı olmasına karşın, Trabzon'un en eski kilisesidir. Alt katında bir mezar odası bulunduğu dair hikâyeler barındıran eser, zengin duvar resimleri ve antik dönem taş eserlerine sahiptir. Bir kilise olarak inşa edilmesine karşın Fatih Sultan Mehmet tarafından camiye çevrilerek, erken Osmanlı döneminin en önde gelen mihrap, minberinin yapıldığı Ortahisar Fatih Camii, Trabzon'daki kültürel ve dini zenginliğin birlikte izlenebildiği en güzel örneklerden birisidir. Trabzon tarihi kent dokusunun merkezinde yer alan yapı, Ortaçağ'da kentin en anıtsal katedral yapısı durumundadır. Osmanlı döneminde de şehzadelerin kullandığı saray civarında olan yapı, sürekli yeni eklemeler ile bugünkü halini almıştır.

71

Kızlar Manastırı

Ortahisar Fatih Camii

Seçilen 10 kültür varlığının sonuncusu ise bir sivil mimari yapı türü olan köy odalarıdır. Gümüşhane ilinin Sarı Çiçek köyünde yer alan köy odaları Osmanlı dönemine tarihlenmektedir. İpek yolu üzerinde kırsal yerleşimlerde yolcuların ücretsiz konaklayabildikleri bu eserlerden Sarı Çiçek köy odaları, zengin ahşap ve kalem işi işçiliğine sahip tavanları, dolap nişleri ile Anadolu'nun en önde gelen yapıları arasındadır.

Bulgaristan

PROJE KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Proje kapsamında 26-29 Eylül 2021 tarihleri arasında Bulgaristan'ın Varna kentinde tüm proje ortaklarının katılımıyla bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyaret kapsamında Bulgaristan'ın pilot proje alanı olan Nessebar Antik Kenti'ne inceleme ziyaretinde bulunulmuş, deneyim paylaşımı gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte 27 Eylül tarihinde gerçekleştirilen 100.Turizm Günü etkinliğine de katılım sağlanmış, Bulgaristan ve diğer konuk ülkelerin turizm hedefleri ve çalışmaları ile ilgili sunumlar dinlenmiştir.

Elena Simeonova, Proje Yöneticisi, UBBSLA (Varna, Bulgaristan): Nessebar'daki çalışma ziyaretine katıldığım süre boyunca, antik çağlardan günümüze kadar o yerde temsil edilen farklı uygarlıklar hakkında çok fazla bilgi edindim. Unutulmaması gereken nokta şudur ki; her kültürün birbiri ardına ortaya çıkar ve her birinden kalan özellikler bu şekilde geleceğe aktarılır. Medeniyetler arkalarında izlerini görünür bırakır, bu da insan yaşamına ve varlığına duyulan saygının beyanıdır.

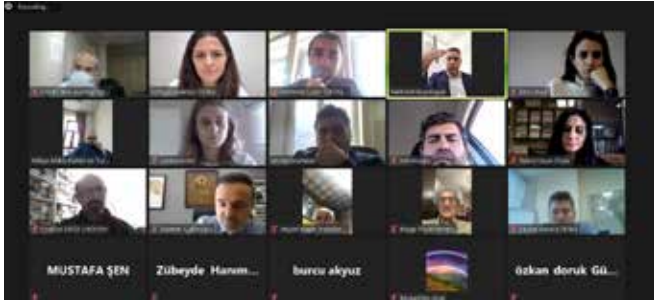

Nikos Thomaidis, Proje Yöneticisi, Kavala Kalkınma Ajansı (Kavala, Yunanistan): Nessebar... Geçmişe, atalarımıza, sınırlardan bağımsız zamanlara bir yolculuk. Ayrıca geleceğe ve ortak mirasımızı yönetme konusunda nasıl ilerlememiz gerektiğine dair bir örnek.

Elifnaz Akdeniz, Proje Sorumlusu, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (Trabzon, Türkiye): Bulgaristan'da gerçekleştirilen çalışma ziyareti pek çok açıdan çok teşvik edici bir etkinlikti. Her şeyden önce, Bulgar ortağın pilot projesi olan Nessebar kenti, tanımlanmış ve nispeten küçük bir alanda çok sayıda kiliseye sahip olduğu için çok eşsiz bir yer. Bu bağlamda antik çağda dolaşıyormuş hissi veren çok dokunaklı bir ziyaretti. Ayrıca, ziyaret sırasında ortaklar arasındaki bilgi paylaşımı çok ufuk açıcıydı. Farklı ülkelerden gelen tüm ortakların birbirlerine anlatacak ve birbirinden öğrenecek pek çok şeyi var ve bu, bu tür ziyaretlerin en memnun edici özelliklerinden biri. Bunların yanı sıra Uluslararası Turizm Günü ve Varna'nın turistik şehir ilan edilmesinin 100. yılı ile ilgili gerçekleştirilen etkinliğe katılma fırsatı elde edildi ve bu etkinlik katılımcılara turizm trendlerini öğrenme ve tartışma fırsatı verdi. Böylece etkinlik, turistlere ve ziyaretçilere turizm gününe değer olan geleneksel dansları ve gösterileri görme ve deneyimleme şansı verdi.

73

Proje kapsamında çalışma ziyaretlerinin ikincisi Moldova'nın Kişinev kentinde gerçekleştirildi. Proje ortaklarının tamamının katılım sağladığı etkinlikte Moldova'nın somut ve somut olmayan kültürel miras öğeleri incelendi, aynı zamanda proje kapsamında Moldova'nın oluşturacağı pilot proje alanına inceleme ziyareti gerçekleştirildi.

Moldova

Projenin kültürel miras alanlarının bulunduğu Trabzon ve Gümüşhane illerindeki yerel paydaşlara anlatılması, ilerleyen dönemlerde gerçekleştirilecek olası iş birlikleri için koordinasyon sağlanması adına bir çevrimiçi toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya yerel yönetim birimlerinin temsilcileri, tur operatörleri ve Turizm Konseyi'nin temsilcileri katılım sağlamıştır. Proje ekibi tarafından projenin genel amaç ve kapsamı hakkında yapılan bilgilendirmenin ardından projede uzman olarak görev alan Necmettin Erbakan Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü Öğretim Üyesi Sayın İlker Mete Mimiroğlu seçilen alanlar ile ilgili önemli bilgiler vermiştir. Yapılan sunumlar sonrası katılımcılara çeşitli anket soruları sorulmuş, cevaplar ilerleyen dönemlerde belirlenecek stratejiler için altlık olması adına not edilmiştir.

AB PROJELERİ

Proje kapsamında seçilen 10 kültürel miras alanının her biri tarih boyunca çeşitli amaçlarla kullanılmış, dönemlerinin önemli dini, sosyal, askeri merkezleri haline gelmiştir. Bu alanlarının öneminin gelecek nesillere de aktarılması amacıyla her birine ait önem bildireglerinin hazırlıklarına başlanmıştır. Bununla birlikte turistlerin ilgisini çekecek şekilde, her kültürel miras ögesinin geçmişini ve başından geçenleri anlatacak hikâyeler hazırlanacak, bu hikâyeler tanıtım etkinliklerinde kullanılacaktır. Yine tanıtım etkinliklerinde kullanılmak üzere fotoğraf ve video çekimi gerçekleştirilecektir, bu çekimler için proje ekibi tarafından bir keşif gezisi düzenlenmiştir. Fotoğraf ve videolar iBook gibi dijital platformlarda oluşturulacak tanıtım materyalleri, İstanbul Uluslararası Havalimanı için hazırlanacak billboard tanıtımı ve 2023 yılı ITB Berlin Fuarı'nda kullanılacaktır.

- 1- Sümela Manastırı
- 2-Satala Antik Kenti
- 3-İmera (Aziz Jhon Prodromos) Manastırı
- 4-Vazelon Manastırı
- 5-Akçakale
- 6-Kızlar Manastırı
- 7-Aziz Anna Kilisesi
- 8-Eski Gümüşhane Süleymaniye Mahallesi
- 9-Ortahisar Fatih Camii
- 10-Sarı Çiçek Köy Odası

Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Ağı Projesi (BS GIN)

Ülkemizde program otoritesi Avrupa Birliği Başkanlığı (ABB) tarafından yürütülen ENI Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği programı 2014-2020 dönemi ikinci teklif çağrısı kapsamında başarılı bulunarak uygulamaya geçen BSB 1191 referans numaralı 'Karadeniz Havzası Coğrafi İşaretler Ağı' projesi 745.850 Avroluk bir bütçe kullanılarak 22 aydır sürdürülmektedir.

www.karadenizhazinelari.com www.karadenizci.com

Türkiye'den Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) lider ortak, Romanya'dan "Tehnopol Galati" ile Gürcistan'dan Uluslararası İş Geliştirme Merkezi (IBDIPC)'nin proje ortakları olarak yer aldığı 'Karadeniz Havzası Coğrafi İşaretler Ağı' projesinin ana amacı Karadeniz Havzasında yer olan üç ülke arasındaki iş birliğine katkı sağlamak ve tüketicilerde 'coğrafi işaretli ürün' bağlamında meydana getirilecek farkındalık ile satın alma alışkanlıklarında değişikliğe gitmelerini sağlamaktır. Aynı zamanda unutulmaya yüz tutmuş coğrafi işaretli ürünleri tekrar canlandırmak ve gelecek nesillere aktarımını sağlamaya yönelik planlanmış çalışmaları uygulayarak coğrafi işaretli ürünlerin pazar payını artırmaktır.

Tüm dünyada 200 milyar doların üzerinde bir pazar payı olduğu tahmin edilen Coğrafi İşaretli ürünler pazarından proje ortağı bölgelerdeki yerel paydaşların daha fazla pay alabilmesi için, yerel paydaşların kurumsal kapasiteleri ve bilgi birikimlerinin geliştirilmesi alanında çalışmalar

sürdürmekteyiz. Kapasite geliştirme çalışmaları yanında projede sosyal medya ve Coğrafi İşaretli Ürünler Tır'ı gibi araçlar kullanılarak stratejik tanıtım ve bilinç arttırma kampanyaları yaparak potansiyel tüketicilerin dikkatini çekmeyi hedeflemiş buna yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, proje ile uluslararası alanda iyi uygulama ve tecrübelerin incelenmesi çalışmaları ile de yerel paydaşlara katkı sağlayabilecek iş ve markalaşma modelleri ile ilgili farkındalıkların arttırılmasına yönelik faaliyetler yürütmekteyiz.

Proje Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler:

Karadeniz Hazineleeri adlı internet Sitesi Kullanıma Açılırken Eşzamanlı Olarak Sosyal Medya Reklam Kampanyası Başlatıldı.

Projede; coğrafi işaretli ürünlerin ulusal ve uluslararası arenada bilinirliğini arttırarak marka değerini yükseltmek amacıyla Doğu Karadeniz Bölgesi'nde coğrafi işaretli ürünlerin bağlantılı olduğu sektörlerin ticari gücünü arttırmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır; bu kapsamda yapılan ilk çalışma Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki coğrafi işaretli ürünlerin bilinirliğini arttırmak amacıyla "https://www.karadenizhazineleeri.com/tr" web sitesi hizmete açmak oldu. Web sitesinde Doğu Karadeniz Bölgesinde tescil sahibi 'altmış' adet coğrafi işaretli ürünün fotoğrafları, coğrafi işaret tescil tarihi, hikâyesi ve üretici firmaları gibi konularda detaylı bilgilere yer verildi. "**Karadeniz hazineleeri**" adlı web sitesinin toplam 160.000 internet kullanıcısı ziyaret etmektedir. Web sitesi ile eş zamanlı olarak coğrafi işaretli ürünlerin instagramda 'karadenizhazineleeri' isimli sayfalar aracılığı ile tanıtımları yapılmaya başlandı ve halen devam etmektedir. 'Karadeniz hazineleeri' instagram sayfası 13 aylık bir çalışmanın sonucunda 41.000 takipçiye ulaşmış, 11 milyona yakın görüntülenme elde etmiştir. Karadeniz Havzası Coğrafi İşaretli Ürünler Projesinin detaylarını anlatmak ve partner ülkeler ile yapılan iş birliği çalışmalarının göstergesi olan '**www.karadenizci.com**' adlı internet sitesi uygulamaya konulmuştur.

Üreticilerine Eğitimler Verildi

Proje kapsamında coğrafi işaretli ürün üreticilerinin farkındalığını artırmak, değişen, gelişen ve globalleşen yeni dünya düzenine ve e-ticaret ağına entegre olmaları konusunda yol göstermek için eğitim programları oluşturularak, uygulaması gerçekleştirildi. Eğitim konuları Coğrafi İşaretli Ürün Üreticilerine uygulanan 'eğitim ihtiyaçları belirleme' anketi sonuçlarına göre; Coğrafi İşaretli Ürün Üreten Firmaları Kurumsallaştırma Desteği, Coğrafi İşaretlerde Markalaşma ve Marka Yönetimi, Coğrafi İşaretli Ürünleri Ticarileştirme ve Ticarileşme Modelleri ile Coğrafi İşaretli Ürünlerin Dijital Pazarlaması- E-Ticaret Çalışmaları konu başlıkları olarak belirlendi. '**Karadeniz Havzası Coğrafi İşaretler Ağı Projesi**' ile Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerinde Coğrafi İşaretli ürün üreticilerine yönelik eğitimler başarıyla tamamladı. Fiziki eğitimlerin tamamlanmasının ardından tüm Doğu Karadeniz Bölgesini kapsayan iki adet çevrimiçi eğitim programları daha düzenlendi. Beş günlük programlar halinde sunulan eğitim programlarını tamamlayan kursiyerlere katılım sertifikaları takdim edildi. Tüm eğitim programlarından toplamda 407 paydaş yararlanmış oldu. Proje ortaklarımız olan Romanya ve Gürcistan'da da yine benzer konuları içeren 5 günlük coğrafi işaretli ürünleri eğitimleri verilmeye başlanmış ve devam etmektedir. Projemizin aslında **3 ülkede toplamda 400 paydaşa eğitim vermek gibi bir hedefi bulunmaktaydı, ancak bölgemizden gelen yoğun talep doğrultusunda sadece projenin Türkiye ayağında bu hedefin üzerinde katılımcı eğitim programlarımızdan yararlanmış oldu.**

Karadeniz Havzasındaki 3 Ülkede coğrafi işaretli Ürün

Proje Ortağı Üç Ülkede Üç Farklı “Uluslararası Coğrafi İşaretli Ürünler Zirveleri” düzenlendi.

Türkiye’de Karadeniz Uluslararası Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi ve Çalışma Ziyareti

Zirvelerden ilki lider partner olan ajansımızın ev sahipliğinde 16-19 Şubat 2022 tarihinde Gümüşhane’de düzenlenmiştir. Romanya, Gürcistan ve Türkiye’den yetkilerin katılımı ile gerçekleştirilen Zirve’nin birinci gününde coğrafi işaretli ürünlerin potansiyelini harekete geçirmek, yerel ürünlerin tüketimi konusunda farkındalığı artırmak, coğrafi işaretlerin etkin yönetimini sağlamak ve ortak markaların kurulması konularında, alanında uzman kişiler tarafından katılımcılara bilgiler aktarıldı. Çok renkli görüntülere sahne olan zirvede üç ülkenin Coğrafi İşaretli Ürünleri’nin sergilendiği bölüm katılımcılardan oldukça ilgi görmüştür. Düzenlenen Karadeniz Uluslararası Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi’ ne toplamda 189 paydaş katılım sağlamıştır. Zirvenin ikinci gününde ise Gümüşhane ilinde faaliyetlerini yürüten coğrafi işaretli ürün üreticilerine çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaretler esnasında partner ülkelerden gelen Ci işaretli ürün üreticileri ile bölgemizdeki üreticiler arasında kurumsal kapasitelerinin ve uluslararası müşteri portföylerinin artırılmasına yönelik bir ağ oluşturulması için çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Romanya’da Karadeniz Uluslararası Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi ve Çalışma Ziyareti

Zirvelerden ikincisi ise Proje ortaklarımız olan Romanya’nın 29 Nisan 2022 tarihinde, Galati şehrinde gerçekleştirilmiştir. Ajansımızdan uzmanların ve bölgemizden paydaşlarımızla birlikte katılım sağladığımız zirvede Romanya’dan uzmanların gözünden coğrafi işaretli ürünlerin ülkedeki durumu ve Karadeniz havzasındaki coğrafi işaretli ürünler ağını geliştirmeye yönelik yapılmış ve yapılması mümkün gözükken çalışmalara hakkında bilgi alışverişi yapılmıştır. İkinci gününde ise katılımcı her ülkeden proje ortaklarının temsilcileri Deltaica fabrikasını (balıkçılık gastronomi ürünleri) ve Tuna Deltası’ndan GI üreticilerini ziyaret etmek için Tulcea Şehri ziyaretlerde bulunulmuştur.

Gürcistan'da Karadeniz Uluslararası Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi ve Çalışma Ziyareti

Proje kapsamında planlanan uluslararası zirvelerin sonuncusu ise ortağımız Gürcistan'ın 2-5 Haziran 2022 tarihleri arasında düzenlemiştir. Ajansımızdan yetkililer, bölgemizden paydaşlarla birlikte zirveye katılım sağlamışlardır. Zirveye Doğu Karadeniz Bölgesindeki coğrafi işaretli ürünleri götürerek burada katılımcılara ürünlerin tanıtımlarının yapılmasına katkı sağlandı. Zirvenin ikinci gününde ise proje heyeti Ajarıstskalı nehir kıyısında tarım ürünleri fuarı ve halk gösterisine katılım sağlanmıştır. Burada tarım ürünlerinden üretilen yerel coğrafi işaretli ürün üreticilerine yerinde inceleme ziyaretlerinde bulunularak karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuştur

Coğrafi İşaretli Ürünlerin Tanıtımı için Tanıtım Tırı Yola Çıktı

Coğrafi işaretli ürünlerin tanıtım tırı 6 Haziran 2022 tarihi itibarıyla tanıtım kampanyasına başlamış bulunmaktadır; Tanıtım tırı 6-9 Haziran tarihleri arasında Sakarya'da, 10-13 Haziran tarihlerinde Kocaeli'nde ve 19 Haziran-3 Temmuz tarihleri arasında ise İstanbul'un farklı noktalarında 28 gün boyunca tanıtım yapıldı.

"Yerel değerlerle kalkınma" sloganı ile yola çıkan, Doğu Karadeniz Bölgesine ait tescilli ürünlerin fotoğrafları ile giydirilen tırın içerisi cam bölmeler ile ayrılarak ürünler için özel alanlar hazırlanmıştır. Sergilenen her ürün hakkında detaylı açıklayıcı bilgiler de ürünlerin yanında yer almaktadır. Ajansımızdan yetkililerinde eşlik ettiği tanıtım tırında her ziyaretçiye Doğu Karadeniz Bölgesi'nin zenginlikleri hakkında detaylı bilgiler aktarılmaktadır. Proje ortaklarımız olan Gürcistan'dan ve Romanya'dan yetkililerde coğrafi işaretli ürünler tırını İstanbul Kartal Meydanında ziyaret etmek üzere Türkiye'ye gelecekler. Bu esnada da proje yürütme toplantısı da gerçekleşecek.

Ajansımızın Genel Sekreteri Onur Adıyaman, DOKA tanıtım tırının aktivitelerini incelemek için ziyaretlerde bulunmuştur. Doğu Karadeniz'de coğrafi işaretli ürünleri yerel kalkınmanın anahtarlarından biri olarak gördüklerini belirtirken, coğrafi işaretli ürünlerin katma değerinin artırılmasına yönelik çalışmalarda DOKA olarak öncü rol üstlendiklerinin altını çizmiştir. Coğrafi işaretli ürünler tırının halktan oldukça yoğun bir ilgi gördüğünü belirten Adıyaman, bu ilgiden oldukça memnun olduklarını belirtti.

81

2022 yılının Ekim ayında sona erecek projede bundan sonraki süreçte gerçekleştirilecek çalışmalarda şu alanlara odaklanılacaktır;

- Coğrafi işaretli ürünler ile ilgili 13 aydır süren sosyal medya kampanyalarına 5 ay daha devam edilecektir.
- Coğrafi işaretli ürünler pazarında lider konumda olan ülkelere, bilgi ve deneyim edinmek üzere çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecek.
- 'Coğrafi İşaretli Ürünler Tırı' ile katılımcı ülkeler tarafından belirlenecek olan coğrafi işaretli ürünlerin tanıtımını yapmaya devam edecektir.

DOKA tüm dünyada 200 milyar doların üzerinde bir pazar payı olduğu tahmin edilen coğrafi işaretli ürünler pazarından, proje ortağı bölgelerdeki yerel paydaşların daha fazla pay alabilmesi için yerel paydaşların kurumsal kapasiteleri ve bilgi birikimlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Lezzeti ve proteinle Omega-3
değerlerinin yüksekliği nedeniyle
Norveç Somonu'nun en güçlü rakibi
Karadeniz Somonu

Genel Müdür Yeniçeri Gümüşhane’de Uygulanan DOKA ve DOKAP Projelerini İnceledi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürü Barış Yeniçeri, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı’nın (DOKAP) Gümüşhane’de yürüttüğü projeleri yerinde inceledi.

Genel Müdür Yeniçeri, ilk olarak Gümüşhane’de yürütülen ve yapılması planlanan projelerle ilgili Gümüşhane Valisi Kamuran Taşbilek’in başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya katıldı.

Toplantıda konuşan Vali Taşbilek, Gümüşhane’de bugüne kadar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı DOKA ve DOKAP aracılığıyla çok sayıda projenin hayata geçirildiğini belirterek, günümüzde kalkınmanın lokomotifliğini ajanslar ve bölge kalkınma idareleri marifetiyle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı liderliğinde yürütüldüğünü ifade etti.

Genel Müdür Yeniçeri ise kalkınma ajanslarının ve kalkınma idarelerinin kendi bölgelerinde güzel projeleri hayata geçirdiğini söyledi.

Toplantının ardından Gümüşhane Sanayi Sitesi ve Organize Sanayi Bölgesi’nde incelemelerde bulunan Yeniçeri, pestil, köme ve ısıcam üzerinde faaliyet gösteren çeşitli firmaları ziyaret etti. OSB ziyaretlerinin ardından, Gümüşhane’nin alabalık üretim çiftliklerinden birini ziyaret eden Yeniçeri, daha sonra DOKA ve DOKAP tarafından Karaca Mağarası’nda yürütülen proje alanında incelemelerde bulundu.

Gümüşhane ziyaretinin ikinci gününde Kelkit Kaymakamı Aziz Onur Aydın başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya katılan Genel Müdür Yeniçeri, Kelkit ilçesinde yapılacak yatırımlara ilişkin yürütülen fizibilite çalışmaları hakkında bilgi aldı.

Ziyaret kapsamında düzenlenen toplantılara, Vali Yardımcısı Mustafa Pala, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) Genel Sekreteri Onur Adıyaman, İlçe Belediye Başkanları, GTSO Başkanı İsmail Akçay, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü Tarık Kocagöz, KOSGEB İl Müdürü Harun Sakarya, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi (DOKAP) Başkan Yardımcısı Şeref Demir, Kent Konseyi Başkanı Rüstem Demirağ ile DOKA ve DOKAP uzmanları katıldı.

DOKA Yönetim Kurulu Toplantısı Ordu'da Yapıldı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) 150. Yönetim Kurulu Toplantısı, Trabzon Valisi İsmail Ustaoglu'nun başkanlığında Ordu Valisi Tuncay Sonel'in ev sahipliğinde Ordu'da yapıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan dönem başkanı Trabzon Valisi İsmail Ustaoglu, toplantı gündemi hakkında yönetim kurulu üyelerine bilgi vererek, "Toplantımızda aldığımız kararların vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bugünkü toplantımızın gündeminde başta turizm, kırsal kalkınma ve coğrafi işaretli ürünler olmak üzere kar amacı güden ve gütmeyen kuruluşlara yönelik mali destek programlarını görüşeceğiz. Bunun yanında illerden gelen çeşitli sektörel ve tematik alanlarda güdümlü projelerin görüşülmesini ve tekliflerin değerlendirilmesini yapacağız." dedi.

Toplantıya ev sahipliği yapan Ordu Valisi Tuncay Sonel, DOKA'nın 150. Yönetim Kurulu Toplantısına ev sahipliği yapmaktan dolayı mutlu olduğunu ifade ederek, "DOKA'nın 150. yönetim kurulu toplantısı vesilesiyle değerli valilerimizi, DOKA'nın kıymetli yönetim kurulu üyelerini ilimizde misafir etmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Hepinize ayrı ayrı hoş geldiniz diyor, toplantımızın, bölgemize, ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum" diye konuştu.

DOKA Yönetim Kurulu Toplantısına, Giresun Valisi Enver Ünlü, Gümüşhane Valisi Kamuran Taşbilek, Ordu Valisi Tuncay Sonel, Trabzon Valisi İsmail Ustaoglu, Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Mehmet Hilmi Güler, DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, Giresun İl Genel Meclis Başkanı Ahmet Şahin, Gümüşhane İl Genel Meclis Başkanı Mehmet Emin Erdoğan, Giresun Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hasan Çakırmelikoğlu, Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Servet Şahin, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dr. M.Suat Hacısalihoğlu katıldı.

Yeşil Mutabakat İl Çalıştayları Tamamlandı

Avrupa Birliği'nde çevre sorunları ve iklim değişikliği karşısında kararlı bir tutum sergilemek amacıyla 2019 yılında bir inisiyatifler paketi olan Avrupa Yeşil Mutabakatını deklare eden Türkiye, iklim değişikliğiyle mücadelede yerini aldı.

Dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmeler ışığında Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), Doğu Karadeniz Bölgesi'nde gelişmelerin yakından takip edilebilmesi ve uyum sürecinin hızlandırılması adına Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerinde çevrimiçi ortamda Yeşil Mutabakat İl Çalıştayları düzenledi.

Çalıştaylarda, DOKA uzmanları tarafından sınırda karbon düzenlemesi, döngüsel ekonomi ve yeşil ekonomi konularında sunumlar gerçekleştirildi.

Çalıştaylarda gerçekleştirilen sunumların ardından bölgede iklim değişikliği ve yeşil mutabakat alanında eğilimleri ölçmeye yönelik çevrimiçi anketler düzenlendi.

Anketlerde; 'Avrupa Yeşil Mutabakatına hangi düzeyde uyum sağlamalıyız?' sorusuna verilen cevaplarda çok yüksek oranda 'tam uyum sağlamalıyız' seçeneğinin tercih edilmesi, bölgede iklim değişikliği ile mücadele ve Yeşil Mutabakata uyum süreçlerine adaptasyon konularında yerel kurum ve kuruluşların pozitif istek ve irade sergileyeceğini gösterdi.

Çalıştaylarda, katılımcılar ve konuşmacılar, Yeşil Mutabakata ilişkin çeşitli alanlarda görüşlerini ifade ederek, konu bazlı istişarelerde bulundular.

Öte yandan çalıştayların ardından elde edilen veriler ışığında odak gruplar ve katılımcı profillerinin belirlenmesi sonrasında konu ile ilgili bölgesel düzeyde bir çalıştay düzenleneceği ifade edildi

85

YER-SİS

6 İlde Anlatıldı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Çalışması (YER-SİS) ile ilgili bilgilendirme yaptı.

Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerinde gerçekleştirilen il koordinasyon kurulu toplantılarına katılan DOKA uzmanları, katılımcılara 81 il merkezi, 973 il merkezi ve yaklaşık 38 bin köy, kırsal mahalle ve beldede yapılan çalışmaya ilişkin bilgi verdi.

Girişimcilik Birimi Uzmanı Zübeyde Hanım Altun İpek, YES-SİS çalışmasının 81 ili kapsadığını ve tüm kırsala inildiğini söyledi. Çalışmada DOKA olarak saha çalışmalarındaki koordinasyonu sağladıklarını belirten İpek, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerinin ilçe, belde ve köylerini kapsayacak şekilde 1 ay boyunca sahada anket yapıldığını söyledi.

DOKA Turizm ve Girişimcilik Birimi Uzmanı Elifnaz Akdeniz ise yaptığı sunumda çalışma sonucu elde edilen verileri detaylandırdı. Bu konudaki öncü çalışmanın 1982 yılında Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yapıldığını ifade eden Akdeniz, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü’nün Türkiye’deki yerleşim sistemlerinin güncel yapısının ortaya çıkarılması için bu çalışmayı güncel yöntemlerle ve kapsamlı bir şekilde tekrarlamayı uygun gördüğünü anlattı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen YER-SİS projesine ilişkin bilgilendirme sunumlarını DOKA Turizm ve Girişimcilik Birimi Uzmanları Zübeyde Hanım Altun İpek ile Elifnaz Akdeniz gerçekleştirdi.

İl koordinasyon kurulu toplantılarında, hayata geçirilen çalışmaya ilişkin açıklamalar ile Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı’nın bölgede yürüttüğü faaliyetler hakkında bilgilendirme yapıldı.

81 İLİ KAPSAYAN ÇALIŞMA

YER-SİS çalışmasının son derece önemli ve değerli bir çalışma olduğunu ifade eden DOKA Turizm ve

TÜRKİYE'DE KENTSEL VE KIRSAL YERLEŞİM SİSTEMLERİ (YER-SİS)

Türkiye’de Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi (Yer-Mek)” çalışması teknolojik ilerlemeler ve yıllar içerisinde yerleşim birimleri arasında gelişen yeni sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkiler sebebiyle T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda 2020 yılında “Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri (YER-SİS)” olarak, 81 il merkezi, 973 ilçe merkezi ve 37.036 köy, belde ve kırsal mahalleyi kapsayacak şekilde güncellendi.

Çalışma Doğu Karadeniz Bölgesi’nde 2.681 yerleşim birimini (belde, mahalle, köy, kırsal mahalle) kapsamaktadır.

Çalışmanın amacı; Türkiye’de yerleşim sistemlerinin güncel yapısını ortaya çıkarmak ve bir karar destek mekanizması olarak destek sağlamasıdır.

Saha Çalışmasının (Anket) İçeriği; Geçim kaynakları, tarımsal üretim yapısı, üretilen ürünlerin nasıl değerlendirildiği, üretilen ürünlerin hammadde olarak imalat sanayiinde kullanılma durumu, nüfusun dönemsel farklılaşması, yabancı uyruklulara dair bilgiler, tesis donatı ve altyapı hizmetleri, imalat sanayii yapısı, temel ihtiyaçların karşılanması için gidilen yerler, iş gücü hareketliği, ulaşım ilişkileri, öncelikli sorunlar ve talepler şeklindedir.

Araştırma kamu yatırım programları, yerelde hizmet sunumu, kırsal kalkınma politikalarının tasarım ve uygulanması, göçü önlemek üzere bölgesel merkezlerin belirlenmesi ve buralara yönelik politikalar geliştirilmesi amaçlarıyla kullanılabilir.

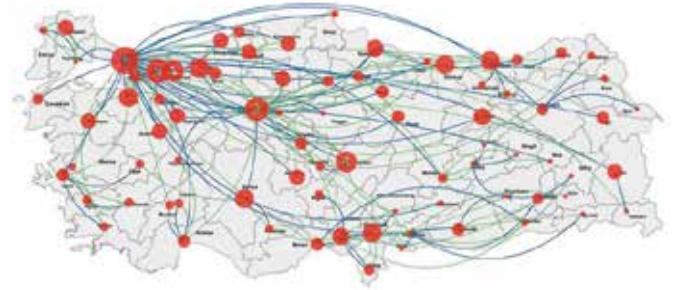
YER-SİS NEDİR?
Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması
Bu Araştırma Nereerde Kullanılır?

- Kamu yatırım programları**
 - Yerleşimlerin arazi, insan, bilgi ve sermaye akışlarını analizinde kullanılabilir.
 - Başta Strateji Bülçe Başkanlığı olmak üzere tüm yerel/yöresel/ulusal kurumlar faydalanabilir.
- Yerelde hizmet sunumu**
 - Yerleşimlerin arasında hizmet alımı verme ilişkilerinin ortaya çıkarılması, etki alanlarının oluşturulmasında kullanılabilir.
- Kazibe Merkezleri Destekleme Programı**
 - programlar için bölgesel hizmet merkezlerinin belirlenmesine yönelik veri ve analizler.

37.036 köy, belde ve kırsal mahalle

Geçim kaynakları, tarımsal üretim yapısı, üretilen ürünlerin nasıl değerlendirildiği, üretilen ürünlerin hammadde olarak imalat sanayiinde kullanılma durumu, nüfusun dönemsel farklılaşması, yabancı uyruklulara dair bilgiler, tesis donatı ve altyapı hizmetleri, imalat sanayii yapısı, temel ihtiyaçların karşılanması için gidilen yerler, iş gücü hareketliği, ulaşım ilişkileri, öncelikli sorunlar ve talepler

U.S. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı DOKA

Kadınlar Dokuyor Projesi ile İş Sahibi Oldular

Coğrafi İşaret Tescil Belgeli Tamzara Dokumasının markalaşma, kooperatifleşme ve kadınlara gelir kaynağı olması amacıyla hayata geçirilen “Kadınlar Dokuyor Projesi” ile 40 kadın iş sahibi oldu.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında desteklenen Şebinkarahisar Belediyesi tarafından yürütülen Kadınlar Dokuyor Projesi bölge kadınlarının umudu oldu.

1 Milyon 250 Bin TL. bütçeli proje kapsamında, Tamzara bezi el dokuması, kooperatifçilik, dijital pazarlama, tanıtım ve pazarlama ile yenilikçi uygulamalar eğitimlerini tamamlayan 40 kadın, hem gelir sahibi oldu hem bölge ekonomisine katkı verdi hem de Tarihi Tamzara Dokumasının gelecek nesillere aktarılmasına olanak sağladı.

Proje kapsamında alınan 30 dokuma tezgahında üretime başlayan kadınların ürettiği el emeği göz nuru dokumalar, yine proje kapsamında kadınların kendilerinin kurduğu Sınırlı Sorumlu Kadınlar Dokuyor Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi vasıta-

siyla Şebinkarahisar ilçesinde bulunan satış ünitesinden ve dijital kanallardan pazarlanmaya başlandı.

Çok kısa bir sürede büyük bir başarı hikayesi yazan kadınların daha etkin çalışabilmesi ve çocuklarını da ihmal etmemesi için dokuma atölyesinin yanına tam teşekküllü bir adet çocuk kreşi de inşa edildi.

Bir umut ile yola çıkıp başarmanın mutluluğunu yaşayan Şebinkarahisarlı kadınlar, aile ekonomilerine ciddi anlamda ekonomik katkı sağladıklarını ifade ederek, 2022 yılı için artan siparişlerin kendilerini fazlasıyla mutlu ettiğini söylediler.

“Kadınlar Dokuyor” projesi sayesinde 40 kadının iş sahibi olmasının kendilerini çok mutlu ettiğini ve gururlandığını belirten DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, “Coğrafi işaret belgesine sahip ürünlerin giderek önem kazandığı bir dönemde, Tamzara Bezinin ticarileştirilmesi, katma değerli hale gelmesi ve en önemlisi kadın istihdamına kapı açması çok değerlidir.” dedi.

Bölgesel kalkınmanın da önemine işaret eden Adıyaman, “Bölgesel kalkınmayı da başardığımızda, yani her yörenin kendine has değerlerini kıymetlendirmeyi, o değerlere değer katabilmeyi, yerinde istihdamı, yerinde üretimi başardığımızda, ülkemiz, 2023’e ve daha ötesine çok daha güçlü taşınacaktır.” diye konuştu.

Adıyaman, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda faaliyetlerini yürüten Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı olarak nitelikli projeleri hayata geçirmeye devam edeceklerini sözlerine ekledi.

DOKA Giresun Yatırım Destek Ofisi tarafından yapılan saha anketi ve yereldeki paydaşların talebi doğrultusunda hazırlanan proje kapsamında kurulan dokuma atölyesinde; pamuklu dokuma masa örtüsü, runner, hamam bürüğü, hamam havlusu, peştamal, el havlusu, şal, fular, konsol masa sehpa takımları, ipek dokuma şal - fular, keten ve pamuklu gömleklik kumaş, kravat, hamam takımı gibi ürünler üretiliyor.

Tarihi Tamzara Dokuması

19’uncu yüzyıldan itibaren dokunmaya başlanan, ker van yollarıyla Akdeniz, Mısır ve Suriye’ye kadar gönderildiği rivayetler arasında olan Coğrafi İşaret Tescil Belgili Tamzara Dokuması, Cumhuriyet döneminde 10 yıl kadar vilayet merkezi olmuş Şebinkarahisar’ın zengin geçmişi içinde günlük hayatta önemli bir yer edinmiştir.

Tamzara dokuması 1937 yılında Mustafa Kemal Atatürk’ün imzasının olduğu bir kararname ile kooperatifleşmiştir.

Tamzara Dokumasının ayırt edici özelliği yoğunlukla Bezayağı ve Rips dokuma örgüsünün kullanılmasıdır. Ayrıca Panama ve Krep dokumaları da kullanılır. Desenler kare ve çizgi formundadır. Dokuma esnasında renkli ipliklerle desen verilir. Dokumada genellikle pamuk olmakla birlikte keten ve kenevir iplikleri de kullanılır.

Her evde 3-4 tezgah bulunduğu dönemlerde sosyal hayat içerisinde, “Ya okuyacaksın ya dokuyacaksın” mottosuyla konumlandıkları Tamzara Dokuması, Şebinkarahisar halkının geçimlerini sağladıkları önemli bir iş koluydu. Zamanla unutulmuş olsa da geliştirilen projeler ve düzenlenen kurslarla yeniden hayat buldu.

Uluslararası Karadeniz Coğrafi İşaretleli Ürünler Zirvesi Gerçekleştirildi

Avrupa Birliği ile Türkiye tarafından finanse edilen Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) lider ortak olarak yürüttüğü 'Karadeniz Havzasında Coğrafi İşaretler Ağı Projesi' çerçevesinde Gümüşhane'de 'Uluslararası Karadeniz Coğrafi İşaretleli Ürünler Zirvesi' gerçekleştirildi.

Gümüşhane Vali Yardımcısı Mustafa Pala, programın açılışında yaptığı konuşmada, "Coğrafi işaretli ürünler dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de hızlı bir gelişme gösteren, yapısal olarak da doğal dengenin ve tarımsal üretimin devamlılığını, ürünlerde kalite standartlarının temini ve tüketici güveni ile verimliliğini sağlayan çok önemli bir alandır. Coğrafi işaretli ürünler için çeşitli rakamlar konuşulmakta olup dünya pazarının 200 milyar dolar civarında olduğu, Avrupa pazarının da 50-60 milyar dolara ulaşan büyüklüklere vardığı tahmin edilmektedir" dedi.

Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı İsmail Akçay da coğrafi işaretli ürünlerin katma değerlerinin yüksek olduğuna dikkati çekerek, "Gelişen ve değişen dünyayı hep birlikte takip ediyoruz. Bu değişimden payımızı almamız lazım. Gümüşhane olarak elimizden geleni yapıyoruz" dedi.

DOKA Turizm ve Girişimcilik Birimi Başkanı Mehmet Bozdoğan ise Karadeniz Coğrafi İşaretleli Ürünler Projesi'nin ilk zirvesinin Gümüşhane'de yapıldığını ifade ederek, şöyle devam etti:

"Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İş Birliği Programı'ndan finanse edilen, Avrupa Birliği ve ülkemizin de eş finansmanı ile uygulamaya geçirilen bir projedir. Yaklaşık 700 bin avroluk bir bütçeyi biz 2 yıl içerisinde kullanacağız. Projeyi biz DOKA olarak 6 ilimizin tamamında hayata geçirdik."

DOKA Turizm ve Girişimcilik Birimi Başkanı Bozdoğan'ın katılımcıları proje hakkında bilgilendirdiği zirvenin ikinci bölümünde panel gerçekleştirildi.

Romanya, Gürcistan ve Türkiye'den yetkilerin katılımı ile gerçekleştirilen zirvenin birinci gününde coğrafi işaretli ürünlerin potansiyelini harekete geçirmek, yerel ürünlerin tüketimi konusunda farkındalığı artırmak, coğrafi işaretlerin etkin yönetimini sağlamak ve ortak ya da garanti markaların kurulması konularında, alanında uzman kişiler tarafından katılımcılara bilgiler aktarıldı. Zirvenin ikinci gününde ise Gümüşhane ilinde faaliyetlerini yürüten coğrafi işaretli ürün üreticilerine inceleme ziyaretleri gerçekleştirildi.

Coğrafi İşaretti Ürünler Tırı

Tanıtım Yaptı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) lider ortak olarak yürüttüğü 'Karadeniz Coğrafi İşaretler Ağı Projesi' kapsamında Coğrafi İşaretti Ürünler Tır'ı tanıtım yaptı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda faaliyetlerini yürüten DOKA; Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerindeki coğrafi işaretti ürünlerin yer aldığı tanıtım tırını, Sakarya, Kocaeli ve İstanbul'da bir ay boyunca tanıtım yaptı.

DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı ve "Karadeniz Havzası Coğrafi İşaretler Ağı (BS GIN)" projesi kapsamında tanıtım tırını vatandaşlarla buluşturdıklarını söyledi.

Doğu Karadeniz'de coğrafi işaretti yöresel ürünleri yerel kalkınmanın anahtarlarından biri olarak gördüklerini belirten Adıyaman, coğrafi işaretti ürünlerin katma değerinin artırılmasına yönelik çalışmalarda öncü rol üstlendiklerinin altını çizdi.

Coğrafi İşaretti Ürünler Tır'nda kültürel mirasın bir parçası olan coğrafi işaretti yöresel ürünlerin sergilendiğini aktaran Adıyaman, tanıtımın yanı sıra yürütülen proje kapsamında coğrafi işaretti ürün üreticilerine de çeşitli eğitimler verdiklerini ifade etti.

Tırın Sakarya'dan faaliyete başladığını, sonrasında Kocaeli ve İstanbul'da farklı noktalarda 28 gün boyunca tanıtım

yaptığını aktaran Adıyaman, "Tüketicilere coğrafi işaretti ürünlerin özelliklerini anlatarak bu konudaki bilinci artırdığımıza inanıyorum." dedi.

Coğrafi işaretti ürünlerin üretimini yapan işletmeleri, proje ortakları olan Romanya ve Gürcistan'ın yanı sıra İtalya ve Fransa'ya götürerek yeni pazarlar oluşturmalarını sağlayacaklarını dile getiren DOKA Turizm ve Girişimcilik Birim Başkanı Mehmet Bozdoğan ise, "Coğrafi işaretti ürünlerimizi hem Türkiye'de hem de yurt dışında bu projeye tanıtmaya çalışıyoruz." ifadesini kullandı.

Tanıtım faaliyeti kapsamında "www.karadenizhazinele.com.tr" web sitesinin de hizmete sunulduğunu belirten Bozdoğan, sitede Akçaabat köftesinden Giresun fındık ezmesine, Kürtün Araköy ekmeğinden Rize kavurmasına, Akkuş şeker fasulyesinden Şavşat ketesine kadar 50'den fazla coğrafi işaretti ürünün fotoğrafları, coğrafi işaretti tescil tarihi, hikayesi ve üretici firmaları gibi konularda detaylı bilgilerin yer aldığını sözlerine ekledi.

Teşvikle Kuruldu 50 Ülkeye İhracat Yapıyor

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın yatırım danışmanlığı sonrasında teşvik programından faydalanarak kurulan firma, bugün dental implant, diş implantı ve diş implantı uygulamalarında kullanılan cerrahi setleri 50 ülkeye ihraç ediyor.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) yatırım danışmanlığı sonrasında teşvik programı kapsamında 4. bölgede yer alan Trabzon'un Beşikdüzü Organize Sanayi Bölgesi'nde Devlet tarafından verilen 6 dönümlük arazi üzerine kurulan AGS Medikal, 10 personel ile başladı. Çalışma hayatında bugün 155 kişiye istihdam sağlıyor.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından AR-GE Desteği

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından Ürün Geliştirme Desteği alan firma, Dünya'da sadece 4 ÷lkede üretilen "Zigoma İmplant" ürününü üretmeyi başardı ve Türkiye, bu ürünü Dünya'da üreten 5. ÷lke oldu.

"Zigoma İmplant" üst çenelerinde kemik erimesi olmuş hastalara, ayrıca onkolojik, kanser gibi hastalıklar, kaza veya tümörlerden dolayı üst çene kemiğinin bir kısmı veya tamamı alınmış hastalara uygulanıyor.

Türkiye'de yüksek katma değerli ürün üretimini öneme değinen DOKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman,

AGS Medikal'in geliştirmiş olduğu yüksek katma değerli ürünleri ihraç ederek hem ekonomiye hem de istihdama katkı sağladığını söyledi. Adıyaman, konuşmasına şöyle devam etti:

"Ajans olarak Bölgemizin kalkınması adına birçok önemli projeye destek vererek hayata geçmesini sağladık. AGS Medikal gibi bölgemizin istihdamına, ekonomisine güç veren, kendi marka değerlerini üreten firmaların çoğalması en büyük arzumuzdur. DOKA, her zaman üretenin, çalışanın, bölgemize, ÷lkemize katkı sağlayanların yanında olmaya devam edecektir."

Adıyaman, "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda faaliyetlerini yürüten Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı olarak, 2023-2053-2071 vizyonlarına ulaşabilmek için her gün bir adım daha ilerisini planlayarak azimle faaliyetlerimize devam edeceğiz" değerlendirmesini yaptı.

Türkiye'nin Gücünü Tüm Dünyaya Duyurmak İstiyoruz

İmplant sektöründe Türkiye'nin dışa bağımlılığını önemli ölçüde azaltan firma, Dental implantların anavatanı olarak bilinen ve bu sektörde dünyada en önde olan İsviçre'de de üretim tesisi kurarak, İsviçre'de implantları üretmeye başladı.

İsviçre'nin Yverdon kentinde Y-PARC Teknoparkında kurulan fabrikanın kısa bir süre önce üretime başladığını ifade eden AGS Medikal Yönetim Kurulu Başkanı Görkem Serçe, "Burada ürettiğimiz ürünleri yeni markamız ile bu ülke üzerinden tüm dünyaya satacağız. Teknolojik değeri yüksek ürünler konusunda Türkiye'nin gücü var. Biz de bu alanda Türkiye'nin gücünü tüm dünyaya duyurmak istiyoruz." dedi.

Dünya'daki En Dayanıklı 3 İmplant Markasından Biri

Türkiye pazarında, pazarın yaklaşık yüzde 25 ihtiyacını karşıladıklarını belirten Serçe, "Ürünümüz yurt dışından gelen ürünlerle rekabet edebilecek seviyede. Uluslararası standartlarda implant üretimi yapıyoruz. Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi FDA'dan onay alan ilk Türk firmasıyız. İmplant bir Türk markası olarak, Dünya'daki en dayanıklı 3 implant markasından birisidir." şeklinde konuştu.

Teşvikten yararlanarak Beşikdüzü Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyete başladıklarını belirten AGS Medikal Kalite ve İdari İşler Müdürü Mübeccel Çalık ise, know-how diş implantı ile üretime başladıklarını, bugün ise Türkiye adına uluslararası pazarlarda 50 ülkeye ihracat yapıyor olmanın mutluluğunu yaşadıklarını söyledi. .

Üretim olarak dental implant, diş implantı ve diş implantı uygulamalarda kullanılan cerrahi setlerin üretimini gerçekleştirdiklerini ifade eden Çalık, konuşmasına şöyle devam etti:

"Üretilen her ürün, kalite kontrol departmanında 1/10.000 mm hassasiyetli otomatik ölçüm cihazlarıyla incelenmektedir. İlk kurulduğumuzda 10 personel ile işe başlamıştık, şu anda personel sayımız 155'i geçmiş durumda. İşletme içerisinde AR-GE birimimizi kurduk. Burada AR-GE çalışmalarımız sürekli devam ediyor. Yıl içerisinde hekimlerden gelen talepleri değerlendiriyoruz. Bu talepler doğrultusunda yeni ürünlerin üretimini yapıyoruz."

DOKA'dan Proje Desteği

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Teknik Destek Programı kapsamında Dental İmplant İmalatında Kaynak Verimliliğine Yönelik Yalın Dönüşüm Uygulanması Proje desteği de alan firma, proje ile müdürler/ şefler, uzmanlar, mühendisler, operatörler ve saha çalışanlarından oluşan toplam 35 kişiye eğitim verecek.

Proje kapsamında yapılacak iyileşme çalışmaları sonucunda; üretim kapasitesinde yüzde 20, ürün çevrim sürelerinde yüzde 3 ve teslim sürelerinde yüzde 20 iyileşme, fire oranlarında yüzde 12 azalma ve kaynak verimliğinde yüzde 15 iyileşme sağlamayı hedefleyen AGS Medikal, süreç sonunda ise kârlılığı yüzde 3 arttırmayı amaçlıyor.

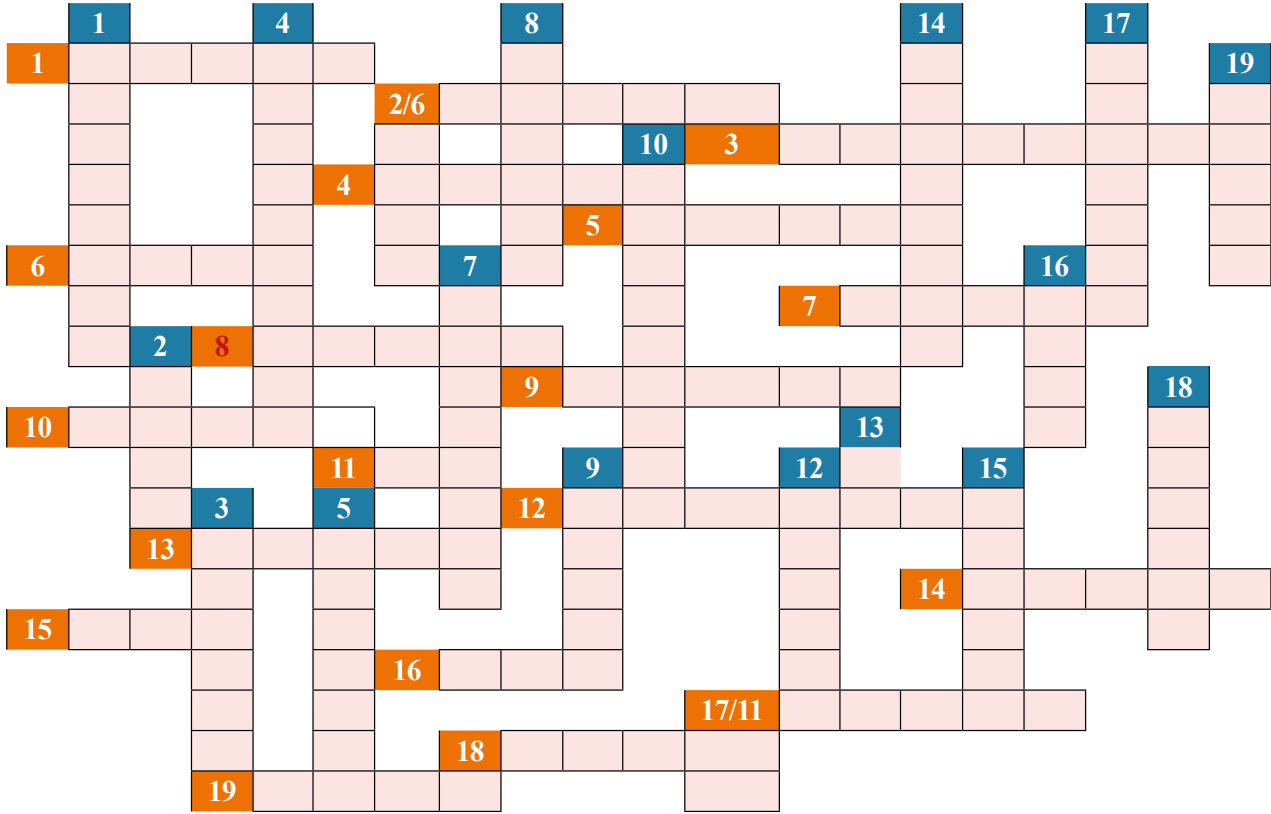

Bil Bakalım

Bölgemizde 60 adet (Artvin-5, Giresun-12, Gümüşhane-11, Ordu-8, Rize-13 ve Trabzon-11) coğrafi tescille sahip ürünümüz mevcuttur. Bu sayımızda bölgemizdeki coğrafi tescilli ürünleri eğlenceli bir şekilde sizlerin öğrenmesi adına aşağıdaki bulmacayı hazırladık.

Not: Yapım ekleri kelimeye dahil değildir (Örneğin; Peyniri yerine Peynir, Çayı yerine Çay gibi)

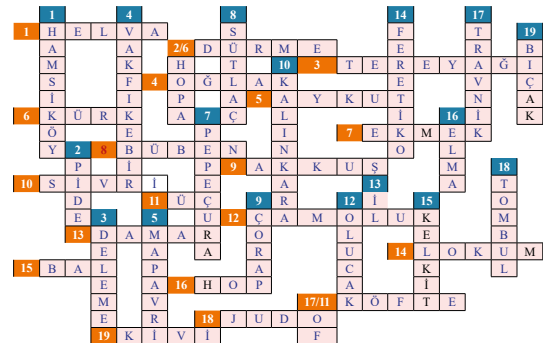

SOLDAN SAĞA

- 1) Adı Ordu'nu Kabataş ilçesi ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescilli yöresel bir tatlı türü
- 2) 31.01.2014 tarihinden itibaren korunmak üzere 15.12.2017 tarihinde coğrafi tescille belgelenmiş Ordu Yayla Pancar Turşusunun diğer adı
- 3) Adı Tonya ile özdeşleşmiş Osmanlı padişahlarının sofralarında kullanılan kendine has rengi ve kokusu ile kahvaltılık ve yemeklik olarak tüketilen ve aynı zamanda coğrafi tescille sahip dünyaca ünlü ürünün adı
- 4) Alucra'ya özgü gurbete giden kişilerin yol yiyeceği olarak kullanılan oda koşullarında 2-3 gün bozulmadan kalabilen çok eski bir geleneğe sahip ve aynı zamanda coğrafi tescilli kebabın yapıldığı hayvanın adı
- 5) Trabzon ili Düzköy ilçesinin eski bir beldesi
- 6) Karadeniz'in Kuzey bölgesinden başlayarak (Don Nehri'nden) Altay ve Sayan Dağları üzerinden geçip, İpek yoluna paralel olarak ilerleyen ve son olarak Çin' ulaşan tarihi ticaret yoluna verilen ad
- 7) Adı Kürtün'ün Araköy'ü ile özdeşleşmiş Gümüşhane'de bir asırdır üretilen ve 7 gün tazeliğini korumasıyla dikkati çeken coğrafi işaret tescilli gıda maddesinin adı
- 8) Ünye'de bulunan kaya mezarı
- 9) Coğrafi tescilli şeker fasulyesiyle ünlü Ordu'nun ilçesi
- 10) Coğrafi tescilli bir fındık türü
- 11) Tirebolu'nun eski adı olan Tripolis'in ifade ettiği şehir sayısı
- 12) İlçe ve civarında "Mindaval guru fasulyası" olarak bilinen köylülerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bostan denilen küçük tarlalarda yetiştirdikleri coğrafi tescilli Şeker Kuru Fasulyesinin adını aldığı Giresun'un ilçesi
- 13) Bakır madeni yatağıyla da meşhur Artvin'in Murgul ilçesine bağlı Beldesi
- 14) Rize'ye mahsus Enişte adıyla coğrafi tescil almış bir tatlı türü
- 15) Anzer ve Hatila adıyla coğrafi tescil kazanmış bir besin türü
- 16) Farsça Güzel anlamına gelen Hopa'nın eski adı
- 17) Coğrafi tescile sahip köftesiyle ünlü Trabzon'un ilçesi
- 18) 23-30 Temmuz 2011 tarihleri arasında Trabzon'da düzenlenen Avrupa Gençlik Olimpik Oyunlarında müsabaka yapılan 9 spor branşından biri
- 19) Ordu adıyla coğrafi tescilli bir meyve türü

ÜSTTEN AŞAĞI

- 1) Coğrafi tescilli sütlacıyla ünlü adını Arapça beş anlamındaki Hamse sözcüğünden alan Maçka'nın köyü
- 2) Hem Sürmene hem de Derepazarı adıyla coğrafi tescil almış yiyecek
- 3) Gümüşhane adıyla coğrafi tescillenmiş bir peynir türü
- 4) Coğrafi tescile sahip ekmeğiyle ünlü Trabzon'un ilçesi
- 5) Çayeli Kuru Fasulye Yemeği olarak tescillenmiş ilçenin Lazca olan eski adı
- 6) Coğrafi tescilli hem Hamsili Ekmek hem de Laz Böreği'nin adını aldığı Artvin'in ilçesi
- 7) Rize adıyla coğrafi tescillenmiş bir tatlı türü
- 8) Adı Hamsiköy ile özdeşleşmiş ve aynı zamanda coğrafi tescille de sahip yöresel tatlı türü
- 9) Geleneksel Anadolu motifleri ve doğadaki unsurlardan oluşan motiflerin kullanıldığı bir giyecek olan ve aynı zamanda Hemşin adıyla coğrafi tescil almış yöresel kıyafet
- 10) Coğrafi tescilli bir fındık türü
- 11) Ticaret ve Sanayi odasına sahip Trabzon'un tek ilçesi
- 12) Gümüşhane ile merkezine 15 km. uzaklıktaki İmera Manastırının diğer adı
- 13) DOKA'yı oluşturan Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Artvin'in Ülkemizdeki statüleri
- 14) Diğer adı Rize Bezi olan ve aynı zamanda coğrafi tescile de sahip bir yöresel ürün
- 15) Coğrafi tescilli Kete, Zilli Kilim ve Kete'nin adını aldığı Gümüşhane'nin ilçesi
- 16) Hem Yomra hem de Piraziz adıyla coğrafi tescil almış meyve
- 17) Trabzon Belediye Meclisi'nin 03/10/2005 tarihli kararı ve İçişleri Bakanlığı'nın 23/12/2005 tarihli onayı ile Trabzon ile kardeş şehir olan Bosna Hersek'in kenti
- 18) Coğrafi tescilli bir fındık türü
- 19) Adı Sürmene ile özdeşleşmiş coğrafi tescilli bir mutfak aleti

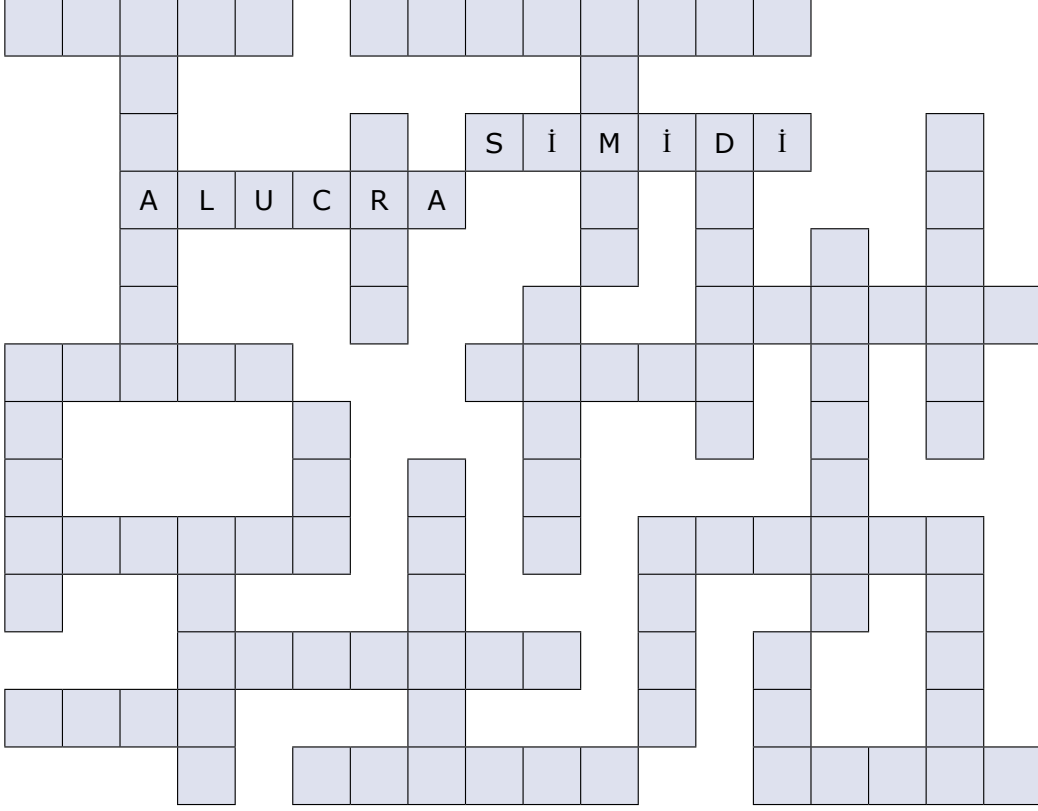

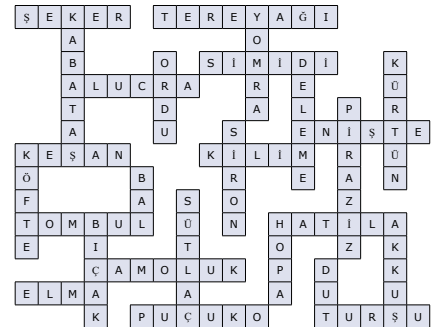
Bil Bakalım

Bölgemizde 60 adet (Artvin-5, Giresun-11, Gümüşhane-11, Ordu-7, Rize-12 ve Trabzon-11) coğrafi tescille sahip ürünümüz mevcuttur. Bu sayımızda bölgemizdeki coğrafi tescilli ürünleri eğlenceli bir şekilde sizlerin öğrenmesi adına aşağıdaki bulmacayı hazırladık.

Not: Yapım ekleri kelimeye dahil değildir (Örneğin; Peyniri yerine Peynir, Çayı yerine Çay gibi)

3 Harfli	5 Harfli	6 Harfli
Gümüşhane Pestili	Elması	Alucra Oğlak Kebabı
4 Harfli	KelkitFasulyesi	Rize Simidi
Piraziz	Akçaabat	GümüşhanePeyniri
..... Tostu	Sürmene	Çarşıbaşı
..... Laz Böreği	Anzer	GiresunFındığı
7 Harfli	Kelkit Zilli	KelkitFasulyesi
.....Helvası	Gümüşhane	Hamsiköy
.....Şeker Kuru Fasulyesi	Şeker Fasulyesi	RizeLokumu
.....Elması	Ordu Dürme	Araköy Ekmeği
8 Harfli		Balı
Tonya		

Mavi Yıldız Çiçeği

Mor sümbülü anımsatan Mavi Yıldız Çiçeği nesli tükenmekte olan bu sıradışı ve güzel bitki kelebek ve arıların tercih ettiği bitkilerden biri. Mayıs-Haziran aylarında çiçeklenen bu çok nadir bitkinin odunsu gövdesi yaklaşık 60 cm'ye kadar boylanır. Trabzon / Kadıralak Yaylası

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

2022 YILI

TEKNİK DESTEK PROGRAMLARI

www.doka.org.tr

ajansdoka